

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi taksinkuljettajien ammattipätevyydestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä laiksi kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki taksinkuljettajien ammattipätevyydestä. Taksinkuljettajien ammattitaitoa ja sopivuutta sekä paikallistuntemusta koskevia vaatimuksia tarkennettaisiin.

Kuljettajalta vaadittaisiin taksinkuljettajan koulutuksen ja kokeen suorittaminen.

Sopivuuden arvioinnissa kiinnitettäisiin huomiota kuljettajan muihin edellytyksiin ja ominaisuuksiin tehtävässä toimimiseksi.

Kuljettajalla olisi oltava taksinkuljettajan ajolupa, jonka myöntäisi poliisi. Poliisi arvioisi kuljettajan sopivuuden ja paikallistuntemuksen. Ajoneuvohallintokeskus hyväksyisi

koulutuksen antajat ja koulutusohjelmat sekä vastaisi kokeen järjestämiseen ja valvontaan liittyvistä tehtävistä. Valvontaan ja kokeen vastaanottoon liittyvissä tehtävissä se voisi käyttää apunaan palveluntuottajia.

Ajoneuvohallintokeskuksesta annettuun lakiin, tieliikennelakiin ja ajoneuvoliikennerekisteristä annettuun lakiin tehtäisiin eräitä teknisiä muutoksia.

Lisäksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain rangais-tussäännöstä muutettaisiin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan syksyllä 2009.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	4
Säännökset	4
Käytäntö	4
2.2 Kansainvälinen tilanne	5
Käytäntö taksin kuljettamisessa eräissä Euroopan maissa	5
Ruotsi	5
Iso Britannia	6
2.3 Nykytilan arviointi	6
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	7
3.1 Tavoitteet	7
3.2 Toteutusvaihtoehdot taksinkuljettajien ammattitaitovaatimuksille	7
3.3 Keskeiset ehdotukset	7
Taksinkuljettajien vaatimusten täsmentäminen ja yhtenäistäminen	7
Ammattitaito	8
Taksinkuljettajan sopivuus	8
Paikallistuntemus	8
Jousto taksinkuljettajan koulutusvaatimukseen	9
Lupamenettelyn tarkentuminen	9
Lupien määräaikaisuus ja kaikkien henkilöauton ammattiajolupien vaihtaminen....	9
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	9
4.1 Taloudelliset vaikutukset	9
Taksinkuljettajan kustannukset	9
Kouluttajien kustannukset	10
Julkistalouden kustannukset	10
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	11
4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset	11
5 ASIAN VALMISTELU	12
5.1 Valmisteluvaiheet ja –aineisto	12
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	13
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	14
1.1 Laki taksin kuljettajien ammattipätevyydestä	14
1.2 Laki tieliikennelain muuttamisesta	25
1.3 Laki Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	25
1.4 Laki ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta	25
1.5 Laki kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta	26
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	26
3 VOIMAANTULO	27

4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	27
	Elinkeinovapaus.....	27
	Julkisen hallintotehtävän hoitaminen muun kuin viranomaisen toimesta.....	28
	LAKIEHDOTUKSET	30
	Laki taksinkuljettajien ammattipätevyydestä.....	30
	Laki tieliikennelain muuttamisesta	39
	Laki Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	40
	Laki ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	41
	Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta	43
	LIITE.....	44
	RINNAKKAISTEKSTIT	44
	Laki tieliikennelain muuttamisesta	44
	Laki Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	46
	Laki ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	47
	Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta	51

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Henkilöauton ammattiajoluovasta ja kuljettajan vaatimuksista ammattimaisessa henkilöliikenteessä säädetään tieliikennelaissa (267/1981) ja ajokorttiasetuksessa (945/1990).

Henkilöiden ammattimaisesta kuljettamisesta henkilöautolla tiellä säädetään taksiliikennelaissa (217/2007), joka tuli voimaan 1.8.2007. Laki sisältää säännökset henkilöautolla harjoitettavien henkilökuljetusten luvanvaraisuudesta, taksilupaa hakevan vaatimuksista, taksipalvelujen laatuvaatimuksista ja muista taksiliikenteen harjoittamiseen liittyvistä asioista. Lakiin sisältyy myös eräitä kuljettajia koskevia vaatimuksia osana taksipalvelujen laatuvaatimuksia (17 §). Vaatimukset koskevat kuljettajan pukeutumista, käyttäytymistä, ajotapaa ja reitin valintaa sekä vaitiolovelvollisuutta.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Säännökset

Tieliikennelain 82 b §:n mukaan henkilöautoa saa kuljettaa ammattimaisessa henkilöliikenteessä se, jolla on auton ajo-oikeuden lisäksi poliisin myöntämä henkilöauton ammattiajolupa. Ammattiajoluovasta säädetään tarkemmin ajokorttiasetuksen 7 luvussa. Ammattiajolupa voidaan myöntää myös pelkästään invataksin kuljettamiseen.

Ajokorttiasetuksen mukaan ammattiajoluovan hakijalla on oltava auton muu kuin lyhytaikainen ajo-oikeus ja hänen on täytettävä C-luokan ajo-oikeuden terveysvaatimukset. Lupa on voimassa hakijan 70 ikävuoteen. Hänellä on oltava riittävät tiedot ammattimaisesta liikennettä koskevista säännöksistä ja määräyksistä, sen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä, asiakaspalvelusta ja muista am-

matin harjoittamiseen liittyvistä asioista sekä ammatin edellyttämä paikallistuntemus. Lisäksi vaatimuksena on, ettei ammattiajoluovan hakijaa ole henkilökohtaisten ominaisuuksiensa takia pidettävä sopimattomana tehtävään.

Ammattiajolupa on ajokorttiasetuksen 38 §:n mukaan peruutettava toistaiseksi tai määräajaksi, jos lupaedellytyksiä ei enää täytetä. Lupa voidaan peruuttaa myös väliaikaisesti, jos edellytykset väliaikaiseen ajokieltoon määräämiseen ovat olemassa. Luvan väliaikaisessa peruuttamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä tieliikennelaissa säädetään väliaikaisesta ajokiellosta.

Käytäntö

Lupakäytännöstä johtuen taksinkuljettajien määrää on vaikea arvioida. Vuonna 2006 rekisterissä oli 86 806 henkilöauton ammattiajolupaa, mutta päätoimisten kuljettajien määrän arvioidaan olevan noin 20 000 myönnettyjen taksilupien (9500) perusteella. Osa kuljettajista toimii tehtävässä satunnaisesti tai sijaisena. Vuosittain lupia myönnetään vajaan 2500.

Käytännössä kuljettajan vähimmäisikä on 19,5 vuotta, koska kuljettajalta vaaditaan pysyvä ajo-oikeus. 70 vuoden yläikärajasta voidaan vain erityisestä syystä poiketa Ajoneuvohallintokeskuksen poikkeusluvalla, mutta näitä lupia ei ole juuri myönnetty.

Kuljettajan terveysvaatimukset ja ajoterveydentilan määräaikaiseuranta on taksin kuljettajilla sama kuin raskaan liikenteen kuljettajilla. Terveystilan valvontaa täydentävät lääkärin tieliikennelain 73 a §:n mukaiset ilmoitukset terveydentilan pysyvästä heikentymisestä alle vaatimusten.

Henkilökohtaisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten yleisluonteisuudesta johtuen harkintavalta asiassa jää lupaviranomaiselle. Niiden arviointi tapahtuu yleensä lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä ja lähinnä rikosrekisterimerkintöjen perusteella.

Menettely vaadittujen tietojen hankkimisessa ja testaamisessa vaihtelee. Usein selviytyksenä osaamisesta on hyväksytty taksiyhdistyksen järjestämän kurssin suorittaminen. Kurssin järjestäminen on voinut tapahtua poliisin myötävaikutuksella, mutta poliisi järjestää myös omia kuulusteluja. Paikkakuntaa vaihdettaessa kuljettajalta on usein vaadittu vain paikallistuntemus uuden paikkakunnan osalta.

Vapaaehtoisen koulutuksen määrä on vaihdellut 10 tunnista 60 tuntiin. Maaseudulla on järjestetty 10—20 tunnin viikonloppukursseja ja esimerkiksi Helsingissä 50—52 tunnin kursseja. Kurssin hinnat ovat vaihdelleet järjestäjän mukaan. Helsingissä kurssin hinta on ollut 290—300 euroa. Poliisin pitämän ajolupakokeen maksu on ollut 67 euroa ja ammattiajoluvasta peritty maksu 20 euroa.

Invataksien kuljettamiseen rajoitettuun lupaan ei ole edellytetty kuljetustehtävän erityisosaamista. Taustalla on ollut lievempi paikallistuntemusvaatimus. Taksiliikenteessä 1990-luvulla tapahtuneiden muutosten jälkeen invataksia on voitu käyttää myös tolpalta tapahtuvaan yleiseen taksiliikenteeseen. Käytännössä rajoitettuja lupia ei ole enää myönnetty.

Säännösten yleisluonteisuus on heijastunut lupien peruuttamiseen ja käytännöt ovat vaihdelleet paikkakunnittain. Perusteena lupien peruutuksille ovat olleet terveydelliset syyt ja ajokiello sekä myös erilaiset rikokset ja elintavat. Lupapäätöksiä on kumottu valitusten johdosta sellaisissakin tapauksissa, kun kuljettaja on syyllistynyt useampaan kertaan rattijuopumukseen. Luvasta luopumista koskevat säännökset puuttuvat.

2.2 Kansainvälinen tilanne

Käytäntö taksin kuljettamisessa eräissä Euroopan maissa

Kansainvälisen maantiekuljetusliitto IRU:n vuonna 2003 teettämän selvityksen mukaan taksinkuljettajana toimiminen edellyttää kaikissa selvitykseen osallistuneissa Euroopan maissa ja eräissä kaupungeissa (Itävalta, Suomi, Ranska, Saksa, Unkari, Irlanti, Alankomaat, Norja, Espanja, Ruotsi, Lontoo,

Bryssel ja Geneve) erityistä taksinkuljettajan ammattiajolupaa. Ammattitaitovaatimukset vaihtelevat, mutta usein vaaditaan kirjallinen koe, joka sisältää paikallistuntemusvaatimuksen. Vain muutamassa maassa on koulutusvelvoite, mutta tarkempaa tietoa koulutuksesta ei ole käytettävissä. Sen sijaan rikosrekisterin tarkistaminen lupaa myönnettäessä on yleistä.

Euroopan unionin lainsäädäntöön ei sisälly taksin kuljettajia koskevia vaatimuksia. Ajokorttidirektiivissä (91/439/ETY) todetaan vain, että ryhmän 2 kuljettajien terveysvaatimuksia voidaan soveltaa taksin kuljettajiin. Vaatimukset ovat samat kuin kuorma- ja linja-autonkuljettajilla. Useissa jäsenvaltioissa kuten Suomessakin terveysvaatimukset määräytyvät näiden vaatimusten mukaan.

Esimerkkinä pelkkään kokeeseen perustuvia järjestelmistä ovat Ruotsi ja Iso-Britannia.

Ruotsi

Ruotsissa taksinkuljettajan vaatimuksena on sopivuus, ammattitaito ja tehtävän edellyttämien terveysvaatimusten täytyminen. Hakijalla on oltava linja-auton ajokortti tai B-luokan ajokortti vähintään kahden vuoden ajalta. Kuljettajan vähimmäisikä on sama kuin linja-auton kuljettamisessa eli 21 vuotta.

Taksinkuljettajan luvan hakijan on suoritettava viranomaisen (Vägverket) järjestämä kirjallinen koe ja vuoden 2007 huhtikuun alusta lukien myös ajokoe. Lupaviranomaisena toimii lääninhallitus, joka arvioi henkilön sopivuuden tehtävään ja päättää luvasta.

Sopivuutta arvioidaan eräiden rikostyyppien perusteella. Sopimattomuutta osoittavina rikoksina pidetään väkivalta- ja seksuaalirikoksia, varkausrikoksia ja toistuvia lievempiä rikoksia. Hakija voi hakea ennakkotietoa sopivuudestaan ennen koulutusta ja koetta. Terveysvaatimusten täytyminen on osoitettava enintään kaksi kuukautta aiemmin annettulla lääkärintodistuksella. Hakijalta vaaditaan riittävää näköä ja kuuloa ja liikuntakykyä, jotta hän voi auttaa matkustajia.

Ammattitaito osoitetaan teoreettisella kokeella, joka jakaantuu kolmeen osakokeeseen, kartanlukuun, turvallisuuteen ja käyt-

täytymiseen sekä lainsäädäntöön. Joissain lääneissä, kuten Tukholman läänissä, vaaditaan myös paikallistuntemuskoe. Testattavia aihepiirejä ovat muun muassa kartanlukutaito, taloudellinen ajotapa, ajoneuvon ympäristövaikutukset, liikenneturvallisuus, vuorovaikutus asiakkaiden kanssa, matkustajien sairauksien ja toimintarajoitteiden tuntemus, kuljettajan omaa turvallisuutta koskevat riskit, ajoneuvotietämys, ammattilainsäädäntö ja liikennelainsäädäntö. Kokeen suorittaminen ei edellytä pakollista koulutusta.

Ruotsissa luovuttiin 1998 ajokokeesta tässä yhteydessä, mutta se otettiin uudelleen käyttöön sen selvittämiseksi, että hakijalla on vaadittava ajotaito ja tottumus auton käsittelyyn. Ajokoe mittaa ajoteknistä osaamista, ajoneuvon, matkustajiin ja kuljettajaan liittyvien turvallisuusnäkökohtien tuntemusta ja liikenneturvallisuuden, matkustusmukavuuden, ympäristön ja taloudellisen ajamisen vaatimukset huomioivaa ajotapaa. Kokeen pääkohtia ovat ajoneuvon turvatarkastus, turvallisuus autossa, ajoneuvon käsittelykoe ja ajaminen. Hylättyjen suoritusten määrä on ollut runsaan 60 %:n luokkaa kokeen käyttöönoton jälkeen. Myös aiemmin hylättyjen suoritusten määrä oli suuri, noin joka toinen kokelas hylättiin. Hylkäyksien syitä ovat olleet muun muassa puutteet matkustajaturvallisuuden, kuten turvalaitteiden, varmistamisessa ja ajotaidossa.

Lupa uusitaan kymmenen vuoden välein. Lupa kelpaa vain yhdessä ajokortin kanssa ja se on pidettävä ajettaessa mukana. Autossa lupa on sijoitettava paikkaan, jossa se on asiakkaan nähtävissä.

Iso Britannia

Isossa Britanniassa ei ole yhtenäisiä taksinkuljettajan kelpoisuutta koskevia määräyksiä. Englannissa ja Walesissa ammattiajoluovan saamiseksi vaaditaan vähintään yhden vuoden voimassa ollut henkilöauton ajokortti ja sopivuus tehtävään.

Sopivuutta selvitetään rikosrekisterin ja lääkärintodistuksen avulla. Paikallistuntemusta testataan erillisellä kokeella. Yleisesti paikallistuntemusosiota, käytännössä lähinnä katutestii, pidetään vaativana. Paikallisesti

voidaan vaatia myös erillisen ajokokeen suorittamista.

Lontoota koskevat omat määräyksensä. Kuljettajalta edellytetään vähintään 21 vuoden ikää, joskin lupaviranomainen voi poiketa vähimmäisikävaatimuksesta. Taksinkuljettajan terveysvaatimukset ovat samat kuin linja-autonkuljettajan terveysvaatimukset. Myös Lontoossa selvitetään hakijan rikostausta. Katukoe on siellä erityisen vaativa, minkä lisäksi kuljettajille voidaan järjestää erillisiä ajokokeita. Ajokokeita järjestetään keskuksissa, joissa suoritetaan myös kuljettajantutkimuksen ajokokeita. Kokeessa testataan lähinnä ajotapaa, ajoneuvon käsittelyä, matkustajan turvallisuutta ja mukavuutta sekä pyörätuolin käsittelyä. Testit ovat ajokoeita vaativampia. Kokeeseen pääsy ei edellytä pakollista koulutusta, mutta kokeeseen tulijaa suositellaan etukäteen perehtymään kokeen sisältöön.

2.3 Nykytilan arviointi

Säännösten yleisluonteisuus on johtanut lupamenettelyn suureen vaihteluun. Taksiliikenteen sääntelyssä tapahtuneet muutokset edellyttävät ammattiajolupasäännösten uudelleen tarkastelua.

Monet ammattiajoluovan hakijoista ovat saaneet vapaaehtoista koulutusta, mutta sen sisältö ja kesto vaihtelevat eri puolilla maata. Lupaviranomaiset ja kuljetusten tilaajat ovat toivoneet koulutusvaatimuksen asettamista ja sen sisältöihin enemmän asiakaspalveluun, laatutietoisuuteen, käytännön harjoitteluun, ensiapuun, vammaiskuljetuksiin ja koulukuljetuksiin liittyviä sisältöjä.

Tarkempien säännösten tai nimenomaisten toimintavaltuuksien puuttuminen on rajoittanut lupaviranomaisen puuttumista ammattiajolupiin ja johtanut epäyhtenäiseen menettelyyn eri paikkakunnilla. Sitä on pidetty myös syynä päätösten kumoamiselle valitusasteitse. Lisäksi poliisiorganisaatiossa, erityisesti suuremmilla paikkakunnilla, ilmenneet puutteet tiedonkulussa ovat ehkäisseet toimenpiteisiin ryhtymistä henkilön tekemien rikosten johdosta.

Elokuussa 2007 voimaan tullut uusi taksiliikennelaki asettaa vaatimuksia taksinkuljet-

tajille osana taksipalvelujen laatuvaatimuksia ja ohjaa tältä osin taksinkuljettajan toimintaa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on taksinkuljettajien ammattitaidon kehittäminen ja sen seurauksena asiakaspalvelun ja kuljetusten turvallisuuden parantaminen ja liikenneturvallisuuden lisääminen. Taksinkuljettajien osaamista kehittämällä kohotettaisiin myös ammatin imagoa ja lisättäisiin alan arvostusta ja houkuttelevuutta.

Taksin kuljettajan vaatimukset asetettaisiin tehtävän vaativuutta vastaavasti ottaen erityisesti huomioon kuljetusten turvallisuuden ja asiakaspalvelun vähimmäistason vaatimukset.

Lupajärjestelmää kehittämällä lisättäisiin järjestelmän yhdenmukaisuutta ja parannettaisiin toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja sen valvontaa.

3.2 Toteutusvaihtoehdot taksinkuljettajien ammattitaitovaatimuksille

Taksinkuljettajien ammatillista osaamista voitaisiin lisätä koulutusta tai kokelaiden testaamista kehittämällä. Vaihtoehtoina olisivat koulutus- tai tutkintopainotteinen järjestelmä.

Koulutuspainotteisessa järjestelmässä tietojen ja taitojen hankkiminen perustuisi määrämuotoiseen koulutukseen ja tiedot testataan kokeeseen. Yhtenäisellä koulutuksella ja kokeella varmistettaisiin osaaminen. Järjestelmä edellyttäisi viranomaistoimia kouluttajien ja koulutuksen sisällön hyväksymiseksi ja valvomiseksi. Koulutusvaihtoehdossa kokeen ei tarvitsisi olla yhtä vaativa kuin näyttökoetyyppisessä tutkinnossa, jossa osaamisen mittaaminen perustuisi pelkästään kokeeseen.

Tutkintopainotteisessa järjestelmässä ei olisi tarpeen säännellä sitä, millä tavoin tiedot ja taidot hankitaan. Koulutuksen hankkiminen jäisi tutkinnon suorittajan harkintaan eikä koulutusta ja siihen liittyviä menettelyjä olisi siksi tarpeen säännellä.

Tutkintomallissa ei aiheutuisi pakollisia koulutuskustannuksia. Laadukkaan ja vaativan tutkinnon lähtökohtana olisi kuitenkin oltava, että tutkinnosta selviytyminen edellyttäisi koulutuksen hankkimista. Tutkintomallissa vällyttäisiin koulutuksen sisällön ja kouluttajien hyväksymiseen ja valvontaan liittyviltä viranomaistoimenpiteiltä ja niistä aiheutuvalta henkilöstövaatimuksilta ja lisäkustannuksilta. Sitä vastoin tutkinnon vaativuus nostaisi mallin kustannuksia. Kustannuksia aiheutuisi myös tutkinnosta suoriutumisen edellyttämästä vapaaehtoisesta koulutuksesta.

Määrämuotoisella koulutuksella ja siihen liittyvällä kokeella edistettäisiin tavoitteiden saavuttamista ja perusvalmiuksien hankkimista, erityisesti asiakkaiden kohtaamiseen, palveluasenteen omaksumiseen sekä muita asiakaspalveluun liittyviä tarpeita ja niiden omaksumista. Näiden seikkojen testaaminen pelkällä tutkinnolla olisi vaikeaa. Jatkokoulutus edellyttäisi kuitenkin opetukseen osallistumista. Määrämuotoinen koulutus ja siihen liittyvät toimenpiteet palvelisivat myös jatkokoulutusvaatimusta ja sen edellyttämiä toimenpiteitä.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Taksinkuljettajien vaatimusten täsmentäminen ja yhtenäistäminen

Kuljettajalta vaadittaisiin pysyvä ajo-oikeus ja taksinkuljettajan ajolupa. Kuljettajalla voisi olla vain yksi ajolupa. Jos asemapaikkoja olisi useampi, ne merkittäisiin samaan lupaan. Lupa olisi voimassa viisi vuotta.

Rajoitetuista ajoluvista luovutettaisiin ja kaikilta kuljettajilla vaadittaisiin taksiliikenteessä tarvittava perusosaaminen, myös erityisryhmien kuten vammaisten, vanhusten, lasten ja koululaisten kuljettamiseen. Kaikki kuljettajat joutuvat työssään kohtaamaan asiakkaita, joiden kuljettaminen asettaa erityisiä vaatimuksia osaamiselle ja palvelun laadulle.

Taksinkuljettajan yläikärajana säilyisi 70 vuotta ilman poikkeuksia. Yleinen eläkeikäraja ja taksinkuljettajan työn luonne, vaativuus ja vastuu kuljetettavien turvallisuudes-

ta huomioon ottaen poikkeuslupakäytännöstä luovuttaisiin. Terveysvaatimukset ja ajoterveydentilan seuranta pysytettäisiin ennallaan.

Ammattitaito

Perusosaaminen saavutettaisiin yhtenäisellä taksinkuljettajan koulutuksella ja osaamista ylläpidettäisiin ja kehitettäisiin säännöllisellä jatkokoulutuksella. Koulutuksella ja kokeella varmistettaisiin erityisesti asiakaspalvelutehtävään tarvittava osaaminen ja asennoituminen erilaisten asiakkaiden ja asiakasryhmien kohtaamiseen, avustamiseen ja muuhun palveluun. Koulutuksesta ja kokeesta suoriutuminen takaisivat myös tehtävässä vaadittavan kotimaisten kielten, suomen tai ruotsin, taidon. Jatkokoulutuksen saaminen osoitettaisiin lupaa uudistettaessa.

Koulutuksen määrämuotoisuudella yhtenäistettäisiin osaamisen perustaso eri puolilla maata ja huomioitaisiin erityisesti asiakaspalvelun tarpeet. Koulutukseen sisältyisi opetusta taksiliikennettä ja kuljettajan vastuita ja velvollisuuksia koskevista säännöksistä ja määräyksistä sekä asiakaspalvelusta, erilaisten asiakasryhmien kuljettamisesta, kuljetusten turvallisuudesta ja muista taksiliikennettä ja liikenneturvallisuutta koskevista aiheista. Taksinkuljettajan koe olisi teoriakoe. Opetuksen vähimmäismäärä olisi 30 tuntia.

Uudistuksen vaikutusten ulottamiseksi kaikkiin kuljettajiin, myös nykyisin alalla toimivilta vaadittaisiin jatkokoulutusta. Jatkokoulutuksen määrä suhteutettaisiin alalokoulutuksen määrään ja se olisi vähintään yksi päivä viidessä vuodessa. Koulutuksen määrästä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Osaamisen yhdenmukaistamiseksi Ajoneuvohallintokeskus vastaisi taksinkuljettajan kokeen järjestämisestä sekä koulutuksen järjestäjien ja koulutusohjelmien hyväksymisestä ja koulutuksen valvonnasta. Valvontaan ja kokeen vastaanottoon liittyvissä tehtävissä se voisi käyttää apunaan yksityisiä tai julkisia palveluntuottajia.

Kaikki kouluttajat hyväksyttäisiin yhdenmukaisesti. Opetuksen järjestäjiksi voisivat tulla hyväksytyiksi nykyiset kouluttajat kuten Taksiliiton paikallisyhdistykset, erilaiset oppilaitokset ja muut yhteisöt. Myös taksinkul-

jettajan koulutusta logistiikan perustutkinto-koulutuksen yhteydessä antava oppilaitos voisi tulla hyväksytyksi koulutuksen järjestäjäksi.

Taksinkuljettajan sopivuus

Kuljettajan sopivuutta arvioitaessa kiinnitettäisiin huomiota erityisesti seikkoihin, joilla voi olla vaikutusta kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen sekä asiakaspalvelusuhteen luotettavuuteen. Matkustajien turvallisuus liikenteessä riippuu kuljettajan toiminnasta, erityisesti yhteiskunnan järjestämissä erityisryhmien, kuten lasten, vammaisten ja vanhusten kuljetuksissa. Näissä kuljetuksissa myös vaatimukset kuljettajan palveluaseenteelle korostuvat. Kuljettajalla olisi oltava vuorovaikutussuhteen edellyttämä kotimaisten kielten, suomen tai ruotsin kielen, taito ja sellaiset terveydelliset edellytykset, jotka tarvitaan palvelutehtävässä erilaisten asiakasryhmien, kuten näkövammaisten, pyörätuolia käyttävien ja muiden liikuntarajoitteisten, avustamiseksi ja näiden turvallisuudesta huolehtimiseksi. Kuljettajan rikostaustassa huomioitaisiin erityisesti liikennetikokset, väkivaltaista käyttäytymistä osoittavat rikokset ja muut vastaavat turvallisuuden tai kuljettajan luotettavuuden vaarantavat teot.

Paikallistuntemus

Kuljettajalla olisi oltava riittävä paikallistuntemus, millä olisi merkitystä erityisesti erityisryhmien kuljettamisen ja kuljetuskustannusten kannalta. Kuljettajalla olisi oltava auton asemapaikan ja sen lähiseudun tuntemus ja yleisemmällä tasolla myös lähiympäristön tuntemus. Paikallistuntemus kattaisi ainakin asemapaikan kunnan. Hänellä olisi oltava asemapaikan ja lähiseudun kadunnimistön ja reittien sekä erilaisten paikkakunnan julkisten laitosten, liikenneterminaalien, vapaa-ajanviettopaikkojen, majoitus- ja ravitsemusliikkeiden ja muiden vastaavien käyntikohteiden sijainnin tuntemus. Vaikka nykyisin on käytettävissä erilaisia teknisiä apuvälineitä kohteen paikantamiseksi, kuljettajalta vaadittaisiin edelleen paikallistuntemus myös niiden tilanteiden varalta kun tekniikka ei syystä tai toisesta olisi käytettävissä. Pai-

kannuslaitteiden merkitys voisi korostua esimerkiksi lähiympäristöön suuntautuvissa ajoissa.

Asemapaikan poliisi selvittäisi paikallistuntemuksen. Sitä koskeva osio voitaisiin yhdistää taksinkuljettajan koulutukseen ja taksinkuljettajan kokeeseen.

Jousto taksinkuljettajan koulutusvaatimukseen

Erityisesti yhteiskunnan järjestämien kuljetuspalvelujen keskeytymätön tarjonta pyritäisiin turvaamaan uudesta koulutusvaatimuksesta riippumatta. Vaatimuksesta voitaisiin lupaa myönnettäessä joustaa, jos koulutuksen saatavuus olisi esteenä kuljettajan saamiselle äkillisen kuljettajatarpeen syntyessä. Lupa voitaisiin myöntää ehdolla koulutuksen suorittamisesta määräajassa, enintään kuuden kuukauden aikana. Määräaikaa asetettaessa tulisi ottaa huomioon mahdollisuudet koulutuksen saantiin pidentämättä tarpeettomasti sitä aikaa, jolloin kuljettaja toimii tehtävässään ilman ammattitaitoedellytyksiä. Menettely koskisi erityisesti maaseutua ja pienempiä paikkakuntia, joissa koulutuspalvelujen saamisessa voisi syntyä ongelmia.

Lupamenettelyn tarkentuminen

Ajoluvan myöntämisperusteiden täsmällisemmällä määrittelyllä ohjattaisiin myös lupiin puuttumista ja niiden peruuttamismenettelyä. Luvan peruuttamisen sijaan voitaisiin käyttää myös varoitusta. Liikenneerikkomusten johdosta riittävänä seuraamuksena voisi olla myös pelkästään ajokiellon kestävä peruuttaminen. Erilaisen tekojen vaikutusta soveltavuuteen arvioitaessa erityisen vakavina pidettäisiin rikoksia, jotka olisi tehty ammattiajossa kuljettajan työvuoron aikana tai ne olisivat kohdistuneet asiakkaaseen. Yksityisajossa tehtyjä liikenneerikoksia tarkasteltaisiin samaan tapaan kuin ammattiajossa tehtyjä.

Lupien määräaikaisuus ja kaikkien henkilöauton ammattiajolupien vaihtaminen

Jatkokoulutuksen suorittamisen valvonta yhdistettäisiin luvan määräaikaisuuteen ja yhteen lupaan, johon kaikki asemapaikat merkittäisiin. Jatkokoulutuksen valvonnan kohdistamiseksi tasapuolisesti ennen lain voimaantuloa myönnettyjen ammattiajolupien haltijoihin kaikki voimassa olevat henkilöauton ammattiajolut olisi vaihdettava vuoden kuluessa uusien vaatimusten voimaantulosta. Menettelyllä selkeytettäisiin lupaviranomaisen toimintaa ja poistettaisiin myös käyttämättömät ajolut rekisteristä. Jatkokoulutuksen suorittamisen valvonta ja siihen liittyvät toimenpiteet ilman lupien määräaikaista uudistamista lisääisivät osaltaan lupaviranomaisen työtä ja viivyttäisivät lupaan puuttumista, jos jatkokoulutuksen saamisessa tai sen osoittamisessa viivytettäisiin. Poliisin olisi tällöin valvottava jatkokoulutustodistuksen esittämistä määräajassa ja jollei sitä esitettäisi, ryhdyttävä toimenpiteisiin todistuksen vaatimiseksi, asianomaisen kuulemiseksi ja viime kädessä luvan peruuttamiseksi.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Taksinkuljettajan kustannukset

Koulutusvaatimuksesta aiheutuisi kustannuksia sekä ajoluvan hakijoille että haltijoille.

Taksinkuljettajan koulutuksen kustannukset kohdistuisivat alalle tuleviin. Peruskursin kustannus voisi nykyisen vapaaehtoisen koulutuksen maksujen perusteella arvioiden olla vähintään noin 200 euron luokkaa 30 tunnin opetuksesta. Nykyisin järjestetyillä kursseilla on yleensä ollut muutamia kymmeniä osanottajia. Jatkossa etenkin maaseutualueilla ja pienemmillä paikkakunnilla arvioidaan kursseja järjestettävän pienemmille ryhmille, mikä nostaisi kustannuksia oppilaskohden.

Paikkakuntakohtaisista eroista johtuen tai jos paikallistuntemusta koskeva osuus sisällytettäisiin koulutukseen, opetuksen määrä kasvaisi ja voisi suurimmilla paikkakunnilla olla kaksinkertainen tai jopa suurempikin.

Esimerkiksi Helsingissä koulutustarpeiden arvioidaan olevan jatkossakin nykyistä luokkaa.

Koulutuskustannuksia nostaisivat kouluttajilta perittävät hyväksymis- ja valvontakustannukset, joista on todettu jäljempänä kouluttajien kustannusten kohdalla.

Taksinkuljettajan teoriakokeen hinta olisi arviolta noin 65—95 euroa. Hinta vaihtelisi Ajoneuvohallintokeskuksen sopimuskumppanista ja valvonnan järjestämistavasta riippuen ja sisältäisi kokeen järjestämiseen, laatumiseen, kehittämiseen ja valvontaan liittyvät kustannukset.

Paikallistuntemuksen testaamisesta aiheutuvat kustannukset lupaviranomainen sisällyttäisi lupamaksuun. Nykyään poliisin perimä maksu ammattiajoluvasta on 20 euroa ja ammattiajolupakokeesta 67 euroa. Maksu paikallistuntemuksen testauksesta olisi arviolta nykyisen ajolupakoe maksun luokkaa. Uuden lupalomakkeen valmistuskustannukset voisivat nostaa ajoluvasta perittävää maksua. Luvan olisi kooltaan ja rakenteeltaan oltava kestävä ja sellainen, että se olisi helposti otettavissa esille erilaisissa taksiautoissa.

Suoranaisten koulutus- ja koekustannusten ohella opiskelijalle voisi aiheutua muita tosiasiassa kustannuksia, esimerkiksi työajan menetyksestä tai matka- ja majoituskuluja.

Jatkokoulutuskustannukset koskisivat kaikkia luvan haltijoita ja ne muodostuisivat vähintään yhden päivän eli seitsemän tunnin koulutuksesta kerran viidessä vuodessa. Peruskurssin kustannusarvion perusteella arvioiden laskennallinen yhden koulutuspäivän hinta voisi olla noin 60 euron luokkaa lisätynä viranomaistoimista, kuten hyväksymisestä ja valvonnasta, aiheutuvilla lisäkustannuksilla. Käytännössä koulutuspäivän hinta olisi kuitenkin todennäköisesti korkeampi. Koulutuksen hintaan vaikuttaa muun muassa se, millä tavoin koulutus järjestetään. Esimerkiksi ammatillisessa aikuiskoulutuksessa koulutuspäivien hinnat ovat alkaen 150 euroa päivältä.

Ajoluvan uusiminen lisäisi kustannuksia lupamaksun verran viiden vuoden välein. Muita kustannuksia kuljettajille aiheutuisi nykyiseen tapaan lääkärintodistuksesta. Se olisi hankittava lupaa ensimmäisen kerran haettaessa ja myöhemmin ikäkausitarkastus-

ten yhteydessä. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin ikäkausitarkastuksista nykyiseen tapaan 45-, 50-, 55-, 60- ja 65-vuotiaana. Lääkärintodistuksesta perittävä maksu vaihtelisi sen mukaan mistä todistus haetaan. Keskimäärin kustannus olisi 40—60 euron luokkaa.

Oppilas vastaisi viime kädessä itse sekä koulutuksen että taksinkuljettajakokeen kustannuksista. Jos taksinkuljettajan peruspätevyys hankittaisiin esimerkiksi ammatillisessa koulutuksessa logistiikan tutkinnon yhteydessä, opetus jäisi osana muuta tutkintokoulutusta yhteiskunnan varoista kustannettavaksi. Koekustannusten kattamisen osalta ratkaisevaa olisi se, kuuluisiko ajoluvan saamisen edellytyksenä olevan kokeen suorittaminen tutkintoon.

Kouluttajien kustannukset

Koulutusvaatimukseen liittyvät viranomaistoimet kouluttajan ja koulutusohjelman hyväksymiseksi ja toiminnan valvomiseksi aiheuttaisivat kouluttajille kustannuksia, jotka siirrettäisiin koulutuksesta perittäviin maksuihin. Valvonnasta aiheutuvat kustannukset perittäisiin hyväksymispäätöksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjäksi hyväksymisestä aiheutuva kustannus on arvioitu noin 70 euroksi ja koulutusohjelman hyväksyminen noin 70 euroksi. Koulutuksen järjestäjäksi hyväksyminen koskisi kaikkia taksinkuljettajille koulutusta antavia, myös ammatillisen koulutuksen oppilaitoksia.

Julkistalouden kustannukset

Julkistalouden kustannukset kohdistuisivat lähinnä toimivaltaisiin viranomaisiin. Välillisesti kustannuksia aiheutuisi myös kuljetusten tilaajille, sillä koulutusvaatimukset nostaisivat kuljetuskustannuksia. Kunnille lisäkustannuksia voisi vähäisessä määrin aiheutua ammatillisen koulutuksen, esimerkiksi logistiikan perustutkintokoulutuksen yhteydessä annettavan taksinkuljettajakoulutuksen hyväksymisestä esityksessä tarkoitetuksi koulutukseksi. Hyväksymis- ja valvontatoimista aiheutuvat kustannukset määräytyisivät edellä todetun mukaisesti. Mikäli ajoluvan hakemiseen tarvittavan kokeen suorittaminen

sisältyisi tutkintovaatimuksiin, aiheutuisi siitä lisäkustannuksia.

Ehdotetuilla kelpoisuusmuutoksilla ei olisi merkittäviä vaikutuksia poliisin toimintaan ensimmäistä ajolupaa myönnettäessä. Menettelyn yhdenmukaistuksessa muutokset voisivat olla paikkakuntaakohtaisia menettelytaperoista johtuen. Poliisi päättäisi edelleen paikallistuntemuksen testaamisen tavasta.

Lupien määräaikaisuus, jatkokoulutuksen suorittamisen seuranta ja soveltuvuuden tutkiminen lupaa uudistettaessa lisäisivät lupaviranomaisen työtä. Yhden luvan periaatteesta johtuen luvan kelpoisuutta toiseen asemapaikkaan laajennettaessa tutkittaisiin pääsääntöisesti vain paikallistuntemus. Viiden vuoden välein tapahtuvan uudistamisen vaikutuksia työn määrään on vaikea arvioida. Siihen vaikuttaisi, missä määrin nykyisiä elinikäisiä lupia vaihdetaan määräajoin uusitaviksi. Nykykäytännön perusteella arvioiden uusia lupia myönnettäneen noin 2500 vuosittain. Rekisterissä on voimassaolevia lupia vajaat 90 000, joiden haltijoista noin 20 000 arvioidaan toimivan tehtävässä päätoimisesti. Vaikka lupien määräaikaistaminen ja vanhojen lupien vaihtaminen lisäisivät sinänsä lupaviranomaisen työtä, menettely karsisi joukosta ne luvat, joita ei enää käytettäisi ja vapauttaisi poliisin niiden kohdalla ryhtymästä toimiin silloin, kun jatkokoulutustodistusta ei esittäisi määräajassa.

Ajoneuvohallintokeskukselle ehdotetut tehtävät olisivat uusia ja niistä aiheutuva työllisyys vastaisi noin 1—2 henkilötyövuotta. Uuden lainsäädännön mukaiset tehtävät hoidettaisiin Ajoneuvohallintokeskuksessa tarvittaessa henkilöstöä uudelleen kohdentaen tuottavuusohjelman ja määrärahakehysten puitteissa.

Ajoneuvohallintokeskukselle uusista taksikuljettajan ammattipätevyyteen liittyvistä tehtävistä rekisteröintitoimenpiteinen aiheutuvat kustannukset perittäisiin suorittemaksuina. Käytettäessä palvelun tuottajia kokeen vastaanottamisessa, näille aiheutuvat kustannukset olisivat arviolta noin 75 000 euroa vuodessa. Rekisterijärjestelmän kertakustannukset olisivat arviolta noin 150 000—200 000 euroa ja vuotuiset ylläpitokustannukset noin 75 000 euroa. Rekisterijärjestelmän tarpeet otettaisiin huomioon käynnissä

olevan rekisterijärjestelmän kokonaisuudistuksen yhteydessä ja katettaisiin siihen varoista. Kokonaisuudistuksen on tarkoitus valmistua vuonna 2011. Ylläpitokustannukset katettaisiin suorittemaksuista. Taksikuljettajavaatimusten voimaantulo ennen rekisterijärjestelmän uudistustyön valmistumista vaatisi rekisteröinnin toteuttamista erillisjärjestelyin, josta aiheutuva ylimääräinen kustannus on arvioitu noin 20 000 euroksi. Varajärjestely on epävarmempi ja saattaa aiheuttaa suurempia palvelukorvausmenoja käyttöaikanaan. Sen kustannukset katettaisiin suorittemaksuin.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Poliisilla olisi edelleen lupaviranomaisena toimivalta ajoluvan myöntämiseen ja peruuttamiseen. Ammattitaito todettaisiin kokeen suorittamisesta annetulla todistuksella. Ajoluvan kelpoisuusaluetta laajennettaessa tutkittaisiin pääsääntöisesti vain uutta asemapaikkaa vastaava paikallistuntemus. Hakemus voitaisiin tehdä mille poliisille tahansa, koska päätösvaltaa ei olisi enää tarpeen kytkeä tiettyyn poliisiin. Rekisterijärjestelmän avulla hakijan tiedot ovat minkä tahansa poliisipiiriin käytettävissä päätöksentekoa varten. Erityisen hyvin asiointi soveltuisi hoidettavaksi auton asemapaikan poliisin luona, joka tutkii paikallistuntemuksen.

Ajoneuvohallintokeskukselle osoitetut taksikuljettajan koulutukseen, kokeeseen ja valvontaan liittyvät tehtävät olisivat sille uusia.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Taksikuljetuksilla ja toiminnan laadulla on erityistä merkitystä elinkeinoelämälle sekä julkisyhteisöille erilaisten yhteiskunnan vastuulla olevien kuljetusten hoitamisen vuoksi. Vanhusten, vammaisten ja lasten kuljetuksia hoidetaan paljon taksikuljetuksina. Erilaiset yhteiskunnan järjestämät säännölliset kuljetukset muodostavat keskimäärin kolmasosan taksien liikevaihdosta.

Taksikuljettajien nuhteettomampi tausta ja osaamisen lisääntyminen heijastuisivat

turvallisuuden ja palvelun laadun paranemisenä, mikä lisäisi etenkin erityisryhmien turvallisuuden tunnetta ja elämänlaatua. Erityisryhmien kuljettaminen vaatisi perustason osaamisen lisäksi erikoistumista ja yrityksiltä toimenpiteitä kuljettajiensa osaamisen vahvistamiseksi tällä alueella. Taksinkuljettajan koulutuksessa voisivat toimia vaatimukset täyttävät kouluttajat. Kuljettajan sopivuusvaatimusten täsmennyksellä karsittaisiin rikostaustansa puolesta alalle soveltumattomat ja annettaisiin tehtävään aikoville ja siinä toimiville paremmat mahdollisuudet arvioida tekojensa vaikutuksia ammatissa toimimiseen. Matkustajan turvallisuus on erityisen riippuvainen kuljettajasta, mikä asettaa tiukat vaatimukset kuljettajan liikennekäyttäytymiselle ja muulle nuhteettomuudelle.

Alalokoulutusta ja jatkokoulutusta koskevan vaatimuksen asettaminen edistäisivät ammatin arvostusta ja sen valitsemista varsinaiseksi päätyöksi satunnaisen keikkatyön sijaan. Tiukentuvien vaatimusten arvioidaan vaikeuttavan kuljettajien saatavuutta, mutta alan valitsemiseen ja sillä pysymiseen vaikutetaan myös alan toimenpitein, esimerkiksi kilpailukykyisten työehtojen muodossa. Lisääntyneet vaatimukset heikentäisivät kuljettajareservin muodostumista, mutta mahdollisuudella koulutusvaatimuksen lykkäämiseen turvattaisiin erityisesti yhteiskunnan järjestämien kuljetusten jatkuminen. Määräaika koulutuksen hankkimiseen tulisi asettaa niin, ettei menettelyllä tarpeettomasti heikennettäisi taksipalvelujen laatua. Lupien määräaikaistaminen ja vanhojen lupien vaihtaminen edistäisivät vaatimusten kohdistumista kuljettajiin tasapuolisesti ja selkeyttäisivät lupavalvontaa. Esityksellä ei arvioida olevan erityisiä vaikutuksia miesten tai naisten hakeutumiseen alalle tai sillä pysymiseen.

Turvallisuuden parantumisen myötä liikenneonnettomuudet ja -vahingot laskisivat ja onnettomuuskustannukset alenisivat, mikä vähentäisi myös yhteiskunnan kustannuksia. Koulutusvaatimuksesta aiheutuvat kustannukset siirtyisivät kuljetusmaksuihin ja sen myötä muun muassa kotitalouksien ja kuljetuksen järjestäjien maksettaviksi kohoavina kuljetuskustannuksina. Tiukemmista vaatimuksista seuraa Taksiliiton arvion mukaan vaatimus palkkatason korottamisesta ja myös

koulutuskustannusten siirtyminen alan palkkoihin aiheuttaa sen mukaan palkkakustannusten nousupaineita. Muutoksella olisi huomattava vaikutus kuljetuskustannuksiin kun palkkakustannukset ja palkan sivukustannukset ovat noin 2/3 taksin kokonaiskustannuksista.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Taksinkuljettajan ammattipätevyyttä koskeva esitysehdotus perustuu pääosin taksinkuljettajan ammattitaitovaatimuksia selvittäneen liikenne- ja viestintäministeriön työryhmän ehdotuksiin (mietintö ”Taksinkuljettajan ammattitaito”, Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 73/2005). Työryhmä teetti selvityksen ammattiajolupien myöntämiskäytännöistä, peruuttamisesta ja kuljettajakoulutuksesta lupaviranomaisille ja kouluttajille osoitetulla kyselyllä. Selvitys sisältyy mainittuun mietintöön.

Taksiliikennelainsäädännön uudistustarvetta selvittäneen liikenne- ja viestintäministeriön työryhmän mietinnössä ”Yön ainoa valopilkku” (43/2004) otettiin kantaa taksin kuljettajia koskevien säännösten muutostarpeisiin. Siihen sisältyi ehdotuksia kuljettajien ammattitaidon parantamiseksi etenkin erilaisiin asiakasryhmiin liittyvien erityisosaamistarpeiden vuoksi. Ammattitaidon osoittamiseen kaivattiin yhtenäistä menettelyä ja tarkempia säännöksiä kuljettajan sopivuudesta ja luvan peruuttamisesta sekä luetteloa teoista, jotka olisivat esteenä ammattiajoluvan saamiselle. Myös luvan määräaikaistaminen ehdotettiin mietinnössä arvioitavaksi.

Uuden taksiliikennelain säätämisen yhteydessä painotettiin kuljettajan vaatimusten kehittämistä osana taksiliikenteen kehittämistä. Lakiin sisällytettiin kuljettajia koskevia vaatimuksia osana uusia laatuvaatimuksia. Hallituksen esityksen johdosta annetussa liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä (LiVM 34/2006 vp) on muun muassa pidetty hyvänä taksinkuljettajan koulutuksen ja kokeen suunnittelua ja katsottu, että taksinkuljettajan koulutuksen kautta voidaan turvata taksiliikenteessä tarjottavien palveluiden laatu.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Ehdotusten pohjana olleesta Taksinkuljettajan ammattitaito-mietinnöstä ja esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot keskeisiltä ministeriöiltä ja keskushallinnon edustajilta, ammattiajolupa- ja taksilupaviranomaisilta sekä muilta keskeisiltä tehtäväalan viranomaisilta, järjestöiltä ja yhteisöiltä.

Lausunnoissa kannatettiin yleisesti ehdotuksia ja koulutusvaihtoehtoa erityisesti asiakaspalvelutaitojen ja asenteiden parantamiseksi erityisryhmien kuljetuksissa. Myös liikenneturvallisuutta koskevia sisältöjä painotettiin. Vammaisjärjestöt korostivat kuljettajan kykyä palvella erilaisia asiakasryhmiä sekä koulutuksen sisältöä ja toteutusta ja kuljettajan sopivuuden vaatimuksia ja niiden tarkkaa kirjaamista lakiesityksessä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistä kieltä kuljettajan ja matkustajan välillä korostettiin ja Kuurojen liitto esitti kuulovaatimuksen poistamista kuljettajalta. Myös kuljettajan terveydelliset edellytykset yleensä avustamiseen ja myös esimerkiksi opaskoiran kuljettamiseen nousivat esiin. Jatkokoulutuksen määrää pidettiin eräissä lausunnoissa riittämättömänä.

Sisäasiainministeriön lausunnossa kaivattiin valvonnalle lisäkeinoja, mutta luvan näkyvillä pitämisellä voitaisiin kuitenkin vaukeuttaa ajokiellon aikana ajamista. Lausunnossa painotettiin myös asemapaikkojen soveltumista poliisin tulevaan organisatiomuutokseen.

Ajoneuvohallintokeskus kannatti tutkintovaihtoehtoa vähemmän työllistävänä ja vähemmän lisähenkilöresursseja vaativana.

Koulutusvaihtoehdossa se edellytti yhtenäistä menettelyä ja yhtä toimijaa. Opetusministeriö ja Opetushallitus vastustivat kouluttajien ja koulutusohjelman erillistä hyväksymistä ja valvontaa. Suomen Autokoululiiton mukaan lupa- ja rahoitusjärjestelyjen tulisi kohdella kouluttajatahoja yhdenvertaisesti. Taksiliitto arvosteli viranomaismaksujen suuruutta.

Sopivuuteen vaikuttavien tekojen mahdollisimman tyhjentävää luettelointia kannatettiin, mutta elämäntapaan liittyviä tekoja pidettiin epämääräisinä. Kriteerien yhtenäisyyttä, läpinäkyvyyttä ja ennakoitavuutta, samoin kuin myös joustavuutta eri tekijöiden vaikutuksia arvioitaessa, korostettiin. Taksiliiton lausunnossa arvioinnin edellytettiin tapahtuvan kokonaisarviointina ja lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämistä aina lupamenettelyssä ja jatkokoulutuksen yhteydessä.

Valtiovarainministeriö kiinnitti huomiota henkilöstö-, kustannus- ja tulovaikutusten selvittämiseen ja esityksen vaikutuksiin tuotavuuden lisäämistä, henkilömäärien vähentämistä ja budjettitalouden kehyksiä koskevien tavoitteiden huomioon ottamiseksi erityisesti Ajoneuvohallintokeskuksen kohdalla. Oikeusministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota esityksen lakitekniisiin ja erinäisiin muihin yksityiskohtiin, kuten rangaistus-säännökseen ja esityksen perusteluihin suhteessa perustuslain 124 §:ään.

Taksiliitto vaati voimaantulon siirtymistä puolella vuodella siitä kun säännökset annetaan, jotta koulutuksen järjestämiseen varataan riittävä aika.

Lausunnoissa esitetyt seikat on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon ehdotuksissa tai niiden perusteluissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki taksin kuljettajien ammattipätevyydestä

1 §. *Soveltamisala.* Lakia sovellettaisiin taksiliikennelain mukaisessa taksiliikenteessä toimivaan kuljettajaan.

2 §. *Ammattipätevyys.* Pykälässä säädettäisiin ammattipätevyyden sisällöstä. Taksin kuljettajan ammattipätevyys koostuisi koulutuksella saavutettavasta ammattitaidosta ja sopivuudesta tehtävään. Koulutuksen lisäksi olisi suoritettava koe. Sopivuutta arvioitaisiin iän, terveydentilan ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksien perusteella.

3 §. *Taksinkuljettajan ajolupa.* Kuljettajalta vaadittaisiin edelleen erillinen lupa, uudelta nimeltään taksinkuljettajan ajolupa, osoituksena kelpoisuudestaan. Ajoluvan myöntäisi poliisi. Toimivaltaa ei olisi tarpeen osoittaa tietyille poliisille, kuten asuinpaikan tai asemapaikan poliisille, koska päätöksenteon edellyttämät tiedot olisivat rekisterin kautta valtakunnallisesti käytettävissä. EU:n edellyttämästä työvoiman vapaan liikkuvuuden periaatteesta seuraa, että taksinkuljettajana voisi toimia myös henkilö, jolla ei olisi vakiinaista tai edes väliaikaista asuinpaikkaa Suomessa. Ajolupahakemus voitaisiin näin tehdä mihin tahansa poliisipiiriin. Asioiminen soveltuisi kuitenkin hyvin auton asemapaikan poliisiin luona, jolla on muitakin ajolupaan liittyviä tehtäviä.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi säännös kelpoisuuden alkamisesta. Oikeus taksinkuljettajana toimimiseen alkaisi ajoluvan luovuttamisesta. Etenkin ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa saattaisi kuitenkin syntyä tilanteita, joissa uusi ajolupa ei olisi luovutettu ennen edellisen voimassaolon päättymistä ja tämä keskeyttäisi tehtävässä toimimisen. Vastaavia tarpeita voisi esiintyä myös ensimmäistä lupaa haettaessa. Tästä syystä olisi tarpeita myös väliaikaiseen kelpoisuuden osoittamiseen. Tapauksista säädettäisiin tarkemmin 10 ja 13 §:ssä.

4 §. *Ajoluvan myöntämisen edellytykset.* Myöntämisedellytykset sisältyisivät 1 momenttiin. Kuljettajan vähimmäisikä ja yläikäraja säilyisivät ennallaan. Myös muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa annetun kortin perusteella voitaisiin hakea ajolupaa. Sen sijaan muussa valtiossa annettu ajokortti olisi ensin vaihdettava suomalaiseen. ETA-korteille asetettaisiin määräaika hakijoiden saattamiseksi samaan asemaan Suomessa ajokortin suorittaneen kanssa. Määräaika vastaisi aikaa, joksi lyhytaikainen ajo-oikeus saadaan. Vastaavasti meneteltäisiin, jos ajo-oikeus olisi saatu ulkomaisen kortin vaihtamisen perusteella. Tarkemmista vaatimuksista säädettäisiin kohtaan sisältyvän valtuuden nojalla valtioneuvoston asetuksella. Momentin 3—6 kohdan vaatimuksista säädettäisiin jäljempänä erikseen.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi mahdollisuus joustoon 1 momentin 4 kohdan vaatimuksesta lupaa myönnettäessä. Se liittyisi yhteiskunnan järjestämien tai muiden säännöllisten kuljetusten keskeyttämättömän hoitamisen turvaamiseen tilanteessa, jossa kuljettajan saamisen esteenä olisi koulutusmahdollisuuden puuttuminen.

Poikkeusmenettelyyn voitaisiin turvautua vain todella painavista syistä. Kysymys olisi vain säännöllisten sopimusajojen suorittamisesta, kuten koulukyydeistä tai vammais- tai sairaskuljetuksista, joita ei yrityksistä huolimatta voitaisi muutoin hoitaa. Kuljettajan lupa rajattaisiin vain näihin ajoihin. Akuutit sairaskuljetuksetkin voitaisiin hoitaa vain, jos kysymyksessä olisi sopimusajo. Uuden kuljettajan tarve voisi johtua esimerkiksi vakinaisen kuljettajan äkillisestä kuolemasta tai ajokyvyn menettämisestä, eikä muuta asianmukaisen kelpoisuuden omaavaa kuljettajaa olisi yrityksistä huolimatta tehtävään saatavissa edes siksi ajaksi kun tehtävään varsinaisesti aiottu hankkii itselleen tarvittavan pätevyyden. Tällainen ylivoimainen tilanne voisi periaatteessa syntyä vain esimerkiksi pienillä ja harvaan asutuilla paikkakunnilla. Ongelmat koulutuksen saannissa voisivat

johtua esimerkiksi siitä, ettei koulutuspalveluja olisi riittävän nopeasti saatavissa sopimusajojen päivittäiseen hoitamiseen. Yksinomaan se, ettei esimerkiksi henkilön omalla paikkakunnalla juuri silloin olisi koulutusta tarjolla, ei olisi peruste poikkeukselle.

Momenttiin sisältyisi määräaika vaatimusten täyttymisen osoittamiselle. Määräajan maksimi olisi kuusi kuukautta, mikä olisi pitkä aika tehtävässä toimimiseen ilman perusvalmiuksia. Tämän johdosta määräaika olisi asetettava mahdollisimman lyhyeksi, jotta ei tarpeettomasti pitkitettäisi aikaa, jonka kuljettaja ilman säädettyä kelpoisuutta toimii tehtävässään. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia menettelysäännöksiä.

5 §. Terveys. Taksinkuljettajan terveystaimitukset ammattikuljettajana olisivat tiukemmat kuin henkilöauton kuljettajalla. Myös kuulovaatimus puheäänien kuulemisesta neljän metrin etäisyydeltä olisi sama kuin linja-auton kuljettajalla ja tarpeen henkilöliikenteen kuljettajalla kuljetusten turvallisuuden ja asiakaspalvelun vuoksi. Vaatimuksen merkitys korostuu erityisesti näkövammaisten kohdalla.

Kuljettajalla olisi muutenkin oltava terveydentilansa puolesta riittävät edellytykset tehtävässä toimimiseen matkustajien turvallisuuden ylläpitämisen ja asianmukaisen avustamisen toteutumiseksi. Matkustajien turvallisuus edellyttäisi, että kuljettajalla on terveydentilansa puolesta edellytykset näiden avustamiseen myös poikkeustapauksissa, kuten esimerkiksi onnettomuustilanteissa. Erityisesti taksin kohdalla kysymykseen voi tulla asiakasryhmiä, jotka eivät itsenäisesti selviydy vaan ovat täysin kuljettajan avustamisen varassa. Kuljettajalla ei siten voisi olla sellaista vikaa, sairautta tai vammaa, joka estäisi hänen toimintaansa näiden vaatimusten mukaisesti. Myös pyörätuoliasiakkaan asianmukainen avustaminen esimerkiksi portaissa asettaa omat vaatimuksensa kuljettajalle varsinkin, jos yrityksen toimintaan kuuluvat tällaiset kuljetukset. Terveydellisillä edellytyksillä voi olla vaikutusta myös esimerkiksi opas- ja avustajakoirien kuljettamisessa. Vammaisjärjestöjen mukaan kuljettajan tulisi vain terveydellisin perustein voida välttää opaskoiran kuljettamiselta.

Mahdollisuus poikkeuslupamenettelyyn terveydellisin perustein säilyisi. Poikkeuslupa olisi erityisen painavin syin myönnettävissä edellyttäen, että poikkeama vaatimuksista olisi vähäinen eikä menettely vaarantaisi liikenneturvallisuutta. Nimenomaisesti määrättyistä vähimmäisvaatimuksista, kuten näöntarkkuusvaatimuksista, ei voitaisi poiketa. Käytännössä myönteinen ratkaisu perustuisi lääkärin puoltavaan arvioon. Menettely vastaisi tieliikennelain 82 d §:n mukaista menettelyä.

Vaatimusten täyttyminen olisi 2 momentin mukaisesti osoitettava lupaa haettaessa ja uudistettaessa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin annettavien säännösten mukaisesti. Lähtökohtana olisi lääkärintodistuksen esittäminen aina ensimmäistä lupaa haettaessa. Terveystilan jatkoseuranta tapahtuisi ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa. Seuranassa voitaisiin lähtökohtaisesti noudattaa raskaan kaluston ikäkausitarkastusten määräaikoja 45, 50, 55, 60 ja 65 ikävuoden täytyessä. Tarkastuksista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella 2 momenttiin sisältyvän valtuuden nojalla. Tarkastukset sovitettaisiin lupien uudistamisen aikatauluihin.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi valtuus lääkärinlausunnon vaatimiseen muulloinkin epäiltäessä kuljettajan ajoterveydentilan riittävyttä. Epäily voisi perustua kuljettajan liikennekäyttäytymiseen tai esimerkiksi liikennevalvonnassa syntyneeseen epäilyyn ajoterveydentilan riittävydestä. Ajolupaa koskevat terveystaimitukset ovat tiukemmat kuin kuljettajalta vaadittavan ajokorttiluokan vaatimukset. Lääkärin ilmoitusvelvollisuus, joka koskisi myös ajoluvan hakijoita ja haltijoita ja täydentäisi näiden ajoterveydentilan valvontaa. Momenttiin sisältyisi tältä osin viittaus tieliikennelakiin.

6 §. Koulutus. Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät koulutuksen sisältöjä ja tavoitteita koskevat säännökset. Tarkemmin sisällöistä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Sisällöt painottuisivat erityisesti turvallisuuteen ja asiakaspalveluun ja siihen liittyvään osaamiseen. Keskeisenä sisältönä olisi kyky ja valmius palvella erilaisia asiakasryhmiä ja näiden erityistarpeita. Koulutuksen rajallisuudesta johtuen alalla olisi tarpeen huolehtia myös täydentävästä koulutuksesta esimerkiksi

si erityisryhmien kuljettamista koskien. Myös käytössä olevan datalaitteen käyttöön kouluttaminen soveltuisi työnantajalle, koska järjestelmät vaihtelevat ja voivat olla auto-kohtaisia. Momenttiin sisältyisi valtuus koulutuksen vähimmäismäärää ja toteutusta koskevien säännösten antamiseen valtioneuvoston asetuksella. Taksinkuljettajan koulutuksen vähimmäiskesto olisi 30 tuntia. Määrä ei välttämättä riittäisi kaikilla paikkakunnilla. Paikkakunnan olosuhteet ja siitä johtuvat tarpeet nostaisivat vähimmäismääriä oppisisältöjen mahdollistamiseksi opetukseen.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi säännös opetuksessa noudatettavasta koulutusohjelmasta ja valtuus koulutusohjelmaa koskevien säännösten antamiseen. Koulutusohjelma voitaisiin vahvistaa koulutusluvan hakemisen yhteydessä tai myös erillisestä hakemuksesta. Hakemus koulutusluvan vahvistamiseksi ei edellyttäisi koulutuslupaa.

Pykälän 3 momentin velvoite todistuksen antamisesta kohdistuisi 29 §:n mukaan koulutusluvan haltijaan. Todistus vaadittaisiin 7 §:ssä tarkoitettuun kokeeseen pääsemiseksi.

7 §. *Koe.* Kokeessa selvitetäisiin, että kokeelaalla on vaadittava osaaminen. Koe olisi teoriakokeen luonteinen ja pääsääntöisesti kirjallinen, esimerkiksi monivalintakoe. Teoriakoe riittäisi, koska osaaminen varmistettaisiin myös koulutuksella. Koe voitaisiin ottaa vastaan suullisesti esimerkiksi lukihäiriön johdosta. Taksinkuljettajalla olisi oltava asiakaspalvelun edellyttämä suomen- tai ruotsinkielen taitoa eivätkä kielitaidon puutteet olisi peruste suulliselle kokeelle. Koulutuksen ja kokeen suorittamista voitaisiin sinällään pitää osoituksena riittävästä vuorovaikutuksen edellyttämästä kielitaidosta. 1 momenttiin sisältyisi valtuus tarkempien säännösten antamiseen. Paikallistuntemuksen selvittämisestä säädettäisiin 8 §:ssä.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi todistuksen antamiseen velvoittava säännös. Todistuksella osoitettaisiin edellytykset ajoluvan ammattitaitovaatimuksen täyttymiseen. Pykälän 3 momentin mukaan vastuu kokeen järjestämisestä ja valvonnasta osoitettaisiin Ajoneuvohallintokeskukselle. Lain 34 §:ssä annettaisiin Ajoneuvohallintokeskukselle oikeus kokeen järjestämiseen palveluntuottajien avulla.

Ajoneuvohallintokeskus vastaisi viranomaisena toiminnasta. Käytännössä kokeen järjestäminen tapahtuisi esimerkiksi sen toimittamaa tai erityisen koepankin koemateriaalia käyttäen kokeiden yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Tutkinnon vastaanottajat vastaisivat koesuoritusten arvioinnista ja koulutuksen järjestäjien valvonnasta Ajoneuvohallintokeskuksen ohjeistuksen mukaisesti, vastaavasti kuin menetellään ajokorttitutkinnoissa. Vastuun osoittaminen Ajoneuvohallintokeskukselle edistäisi menettelyn yhdenmukaisuuden.

8 §. *Paikallistuntemus.* Paikallistuntemuksella on olennainen merkitys taksinkuljettajan työssä erilaisista paikantamisjärjestelmistä riippumatta. Kuljettajan tulisi löytää kohteensa myös silloin, kun tekniset apuvälineet eivät jostain syystä toimisi tai olisi muuten käytettävissä. Tästä syystä paikallistuntemusvaatimusta ei voitaisi jättää pelkästään paikantamislaitteiden varaan. Paikallistuntemuksella on vaikutusta myös kuljetuksen kustannusten muodostumiseen.

Pykälään sisältyisivät paikallistuntemuksen sisältöä koskevat periaatteet ja valtuus tarkempien säännösten antamiseen. Taksinkuljettajan olisi hallittava auton ja asemapaikan ja sen lähiympäristön tiedot ja reitistö sekä erilaiset keskeiset käyntikohteet tarkemmin kuin muun lähiympäristön kohteet. Asemapaikkana olisi kunta. Paikantamislaitteiden avulla voitaisiin parantaa palvelua esimerkiksi olosuhteiden muuttuessa tai ajojen suuntautuessa lähialueen ulkopuolelle. Lupaviranomainen voisi itse hoitaa kuulustelun tai antaa sen muulla tavalla hoidettavaksi, esimerkiksi taksinkuljettajan kokeen yhteydessä. Paikallistuntemus sisältyisi yleisellä tasolla myös taksinkuljettajan koulutukseen sen merkityksen tunnistamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin tarkemmin säätää paikallistuntemuksen sisällöstä ja sen osoittamisen vaatimuksista menettelyn yhdenmukaisuuden varmistamiseksi.

9 §. *Henkilökohtaiset ominaisuudet.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisi yleissäännös seikoista, joiden perusteella hakijan sopivuutta 4 §:n 6 kohdan tarkoituksessa arvioitaisiin. Asiakaspalvelun edellyttämistä vuorovaikutustaitoja olisivat ainakin tarvittava kotimaisten kielten suomen tai ruotsin suullinen taito.

Esimerkiksi näkövammaisen tai sokea matkustaja on kuljettajan varassa taksilla liikkessaan, mikä korostaa kuljettajan ja matkustajan välisen kommunikoinnin tarvetta ja vaatimuksia.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisivät muut sopivuuteen keskeisesti vaikuttavat tekijät, jotka muodostaisivat esteen tehtävässä toimimiselle. Niitä arvioitaisiin rikostaustan perusteella. Sopimattomuuden voisivat perustaa teot, jotka osoittaisivat tehtävään sopimattomia ajotapoja tai vaarantaisivat yleensä tehtävässä vaadittavan muun henkilökohtaisen turvallisuuden tai luotettavuuden. Sopivuus arvioitaisiin ajolupaa myönnettäessä. Rikoksiin syyllistymisen vaikutuksista luvan haltijan sopivuuteen sisältyisi kuitenkin säännös myös ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevaan 13 §:ään seuraamusten kertautumisen estämiseksi.

Liikennekäyttäytymiseen liittyvät rikokset olisivat keskeisiä huomioon otettavia tekoja. Kysymykseen tulisivat ajokieltoon johtavat teot eikä niiden kohdalla olisi tarvetta tarkempaan arviointiin siitä, olisiko tekoja pidettävä osoituksena sopimattomuudesta vai ei. Tekoja pidettäisiin sinällään osoituksena tehtävään kelpaamattomuudesta ilman erillistarkastelua. Muut kuin ajokieltoon johtavat rikesakot, eli ylinopeuksista määrätyt, jäisivät tarkastelun ulkopuolelle. Muiden kuin liikenne rikosten kohdalla olisi tekojen vaikutus sopivuuteen aina arvioitava erikseen, koska kysymys voi olla hyvin erilaisista ja eriasteisista teoista. Tällaisia olisivat ainakin teot, joista tuomittaisiin vankeusrangaistus, mutta myös muut teot voisivat tulla kysymykseen.

Liikenne rikosten kohdalla 2 momentin 1 kohdassa kysymykseen tulisivat vakavat liikenne rikokset, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus ja liikenteen vaarantaminen, kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta sekä vakava piittaamattomuus liikenneturvallisuudesta, jotka sellaisenaan perustaisivat ajokieltoon määräämisen. Tarkastelujaksona olisivat viiden vuoden sisällä ennen luvan hakemista tapahtuneet teot. Myös hakuvaiheessa tapahtuvat teot otettaisiin huomioon, jos hakija ei enää täyttäisi luvan myöntämisen edellytyksiä. Näiden tekojen kohdalla ei siis erikseen arvioitaisi tekojen vaikutusta sopivuuteen

vaan ne olisivat aina osoitus sopimattomuudesta viestiessään sopimattomia ajotapoja ja siitä aiheutuvaa uhkaa matkustajille ja liikenneturvallisuudelle.

Kohdan 2 perusteella henkilön ajotavoilla olisi vaikutusta sopivuuden arvioinnissa myös 1 kohtaa laajemmin. Toistuvien tekojen perusteella tieliikennelain 75 §:n 2 momentin 5 kohdan ajokieltoperusteet täyttyvät, jos niitä on kolme vuodessa tai neljä kahdessa vuodessa. Toistuviin tekoihin syyllistyminen tai tällaisten tekojen perusteella ajokiellossa olo tarkasteluajanjaksona, täyttäisi sopimattomuuden vaatimuksen ilman erillistarkastelua niiden vaikutuksesta sopivuuteen. Tässä tapauksessa seurantajakso olisi luvan hakemista edeltävä vuosi. Ottaen huomioon liikennevalvonnan sattumanvaraisuus sekä ajokieltoon vaadittavien tekojen määrä, ajokieltoon määräämisen tarkasteluajankohtaa edeltäneen vuoden mittaisen ajanjakson aikana olisi katsottava osoittavan sinällään riskiä ottavia ajotapoja. Ammattikuljettajalta on voitava vaatia liikennesääntöjen ja -määräysten noudattamista, koska niiden vastainen käyttäytyminen voi olla välitön uhka kuljetettavien turvallisuudelle ja myös muille tienkäyttäjille ja sen myötä yleiselle liikenneturvallisuudelle. Vaikka ammattikuljettaja joutuu paljon ajessaan liikennevalvontaan todennäköisesti useammin kuin pelkästään yksityisajaja, muodostuu tästä jatkuvasti liikenteessä mukanaolosta sinällään erityinen vaaratekijä, jos heiltä ei vaadita samanlaista sääntöjen ja määräysten noudattamista kuin vähemmän ajavilta. Ajokiellon perusteena otettaisiin huomioon sekä yksityis- että ammattiajossa tapahtuneet lain rikkomiset.

Muiden kuin liikenne rikosten kohdalla arvioitaisiin erikseen 3 kohdassa tarkoitetun väkivaltaisen käyttäytymisen tai 4 kohdan mukaisen muun rikoksen vaikutusta esimerkiksi matkustajien turvallisuuteen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, kuljettajan luotettavuuteen tai asiakaspalvelun asianmukaisuuteen. Kuljettajan luotettavuuden tai asiakaspalvelun asianmukaisuuden voisivat vaarantaa esimerkiksi petokseen tai syrjintään syyllistyminen. Näitä tekoja tai niiden törkeysastetta on vaikea tyhjentävästi luotella. Lupaviranomaisen olisi kussakin tapauksessa etenkin matkustajien turvallisuutta aja-

tellen arvioitava teon vaikutus tehtävässä toimimisen kannalta erityisesti erityisryhmi- en kuljettamisen näkökulmasta. Tässäkin tapauksessa seurantajaksena olisi luvan hake- mista edeltävä viiden vuoden ajanjakso.

Momentin 5 kohdan mukaan voisivat myös muut elämäntapaan tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin liittyvät syyt viestiä sopimat- tomuudesta, mutta vain poliisin pitämästä rekisteristä ilmenevinä. Tällaisina rekisteritietoihin perustuvina seikkoina voisivat tulla kysymykseen esimerkiksi juopumuspidätyk- set, joista viedään tieto poliisin rekisteriin.

Kuljettajan sopivuutta arvioidessaan poliisilla on käytettävissään esimerkiksi rikosre- kisterilain (770/1993) ja henkilötietojen kä- sittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) mukaan oikeus saada lupa- asioiden hoitamisessa henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioimiseksi tarvittavia sa- lassa pidettäviä tietoja salassapitovelvolli- suuden estämättä tai käyttää poliisin omia rekistereitä kaikkiin luvan myöntämiseen liit- tyviin tehtäviin. Lisäksi lakiin ajoneuvoliik- kennerekisteristä ja poliisilakiin (493/1995) sisältyy tietojen saantia koskevia säännöksiä. Henkilön sopivuutta arvioidessaan poliisin olisi tutkittava lasten kanssa työskentelevien rikostaustan tutkimista koskevien vaatimusten mukaisesti, koska taksit hoitavat esimer- kiksi koulukuljetuksia.

10 §. Ajoluvan myöntäminen. Pykälän 1 momenttiin sisältyisi säännös luvan määräai- kaisuudesta. Määräaikaisuus olisi tarpeen eri- tyisesti jatkokoulutusvelvollisuuden valvo- miseksi. Määräaikaisuus tukisi myös reaa- lijassa tapahtuvaa kuljettajien sopivuuden seurantaa. Määräaikaisuuden perusteella ei kuljettajan sopivuuden arviointia voitaisi ly- kätä luvan uusimisen yhteyteen, vaan lupa- edellytysten tarkasteluun olisi ryhdyttävä välittömästi viranomaisen saatua tiedon 9 §:ssä tarkoitetusta teosta. Lupa edellyttäisi aina ajo-oikeuden voimassaoloa eikä sitä voitaisi myöntää pidemmäksi ajaksi kuin ajo-oikeus olisi voimassa. Myös yläikärajan saavuttami- nen rajaisi luvan voimassaolon päättymään tähän määräpäivään.

Ajolupapäätökseen voitaisiin liittää ehtoja 2 momentin mukaisesti. Hakija voitaisiin ajo- taidon säilyttämistä epäiltäessä määrätä esit- tämään uusi kuljettajantutkintotodistus. Me-

nettely on myös nykyisin mahdollinen. Epäi- ly voisi syntyä esimerkiksi liikennerikosten tai -rikkomusten perusteella.

Hakijalla voisi 3 momentin mukaan olla vain yksi ajolupa. Yhden luvan periaatteella selkeytettäisiin ja yhdenmukaistettaisiin lu- van uusimismenettelyä jatkokoulutusvelvol- lisuuksineen. Yhden luvan periaatteesta joh- tuen luvan kelpoisuusalueen laajentamisella kesken lupakauden ei olisi vaikutusta lupaan merkittyyn voimassaolon päättymispäivään. Uuden asemapaikan lisääminen lupaan edel- lyttäisi kuitenkin uuden luvan lunastamista. Momenttiin sisältyisi säännös uuden luvan saamiseen liittyvästä velvollisuudesta palaut- ta aiemmin saatu lupa poliisille, jos ajolupa olisi vielä voimassa. Jos ajoluvan voimassa- olo olisi päättynyt, sitä ei tarvitsisi palauttaa. Myöntämisestä ja siihen liittyvästä menette- lystä voitaisiin säätää tarkemmin valtioneu- voston asetuksella. Asetuksella voitaisiin säätää esimerkiksi lupapäätöksen raukeami- sesta ja luvan hävittämisestä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin poik- keuksesta 3 §:n säännökseen taksinkuljetta- jan kelpoisuuden alkamisesta ajoluvan luo- vuttamisesta. Tarpeita taksinkuljettajan tehtävän aloittamiseen välittömästi ajoluvan myöntämispäätöksen tekemisestä voisi esiin- tyä esimerkiksi yhteiskunnan järjestämien kuljetusten hoitamiseksi. Väliaikaisena asia- kirjana käytettäisiin tällöin poliisin päätöstä ajoluvan myöntämisestä vastaavasti kuin mitä ajoluvan jatkamisen osalta 13 §:n 2 mo- mentissa säädetään. Menettely edellyttäisi erityisen tarpeen osoittamista ja sen arvioi- mista onko syytä ajojen pikaiseksi aloittami- seksi. Yleensä tarvetta väliaikaiseen asiakir- jaan turvautumiseen ei uutta lupaa myönnet- täessä olisi, koska ajoluvan valmistuksen edellyttämä aika on varsin lyhyt.

11 §. Ennakkotieto uuden ajolupahakemuksen käsittelylle. Pykälän mukaisella ennako- tietomenettelyllä voitaisiin ohjata hakemuksien uusimista tapauksessa, jossa rikokseen syyllistyminen olisi tietyn määräajan esteenä sopivuusharkinnalle. Menettelyllä voitaisiin välttää turhia hakemuksia ja niiden käsitte- lystä aiheutuvaa ylimääräistä työtä ja kustan- nuksia, minkä asiakkaat usein lupa-asiassa kokevat ongelmaksi. Esimerkiksi rattijuopu- mukseen syyllistyminen hakemista edeltävän

viiden vuoden aikana olisi määräajan esteenä hakemuksen hyväksymiselle.

12 §. *Jatkokoulutus.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisi jatkokoulutusta ja sen tavoitteita koskeva säännös. Jatkokoulutuksen sisällöt määräytyisivät alalletulokoulutuksen sisältöjen mukaisesti säädettyihin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan koulutuksessa olisi noudatettava Ajoneuvohallintokeskuksen vahvistamaa koulutusohjelmaa. Jatkokoulutuksen vähimmäismäärästä ja toteutuksesta säädettäisiin momenttiin sisältyvän valtuuden nojalla valtioneuvoston asetuksella. Koulutusta olisi saatava vähintään yksi päivä viidessä vuodessa. Jatkokoulutuksen määrä suhteutettaisiin alalletulokoulutuksen vähimmäismäärään. Koulutuksen saamista valvottaisiin ajoluvan uudistamisen yhteydessä. Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin myös jatkokoulutuksen koulutusohjelmaa koskevat säännökset.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin koulutuksesta annettavasta todistuksesta. Velvollisuus todistuksen antamiseen kohdistuisi koulutusluvan haltijaan. Jatkokoulutustodistus olisi auton asemapaikkojen määrästä riippumatta esitettävä vain kertaalleen luvan voimassaoloa viiden vuoden jaksoissa jatkattaessa.

13 §. *Ajoluvan voimassaolon jatkaminen.* Pykälään sisältyisivät ajoluvan voimassaolon jatkamisen vaatimukset. Tässä yhteydessä todettaisiin jatkokoulutuksen saaminen ja kuljettajan muut edellytykset lupaan. Samoja vaatimuksia sovellettaisiin pääsääntöisesti myös kuljettajaan, jolla olisi joskus aikaisemmin ollut ammattiajolupa. Alalletulokoulutuksen sijaan hakijan olisi osoitettava jatkokoulutuksen saaminen. Ajoluvan voimassaolon jatkaminen edellyttäisi ajo-oikeuden olevan voimassa. Ajokiellossa olevan ajolupa ei voitaisi jatkaa. Myöskään peruutuksen aikana ajolupaa ei voitaisi jatkaa.

Ajolupaa uusivan sopivuuden epääminen 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tekoon tietyn edeltävän ajanjakson kuluessa syyllistymisen johdosta voisi johtaa kaksinkertaiseen seuraamukseen, jos ajolupa olisi jo samasta syystä ollut peruutettuna. Mahdollisuus sopivuuteen puuttumiseen olisi kuitenkin siitä huolimatta tarpeen säilyttää. Eräissä tapauk-

sisä, kuten esimerkiksi vakavaan väkivalta- tai seksuaalirikokseen syyllistyttyessä tai kysymyksen ollessa vakavien rikosten uusimisesta, kuljettajan sopivuus tehtävään tulisi voida uudelleen harkita.

Alkolukon käyttö ei estäisi ajoluvan voimassaolon jatkamista, jos taksinkuljettaja olisi rattijuopumukseen tai törkeään rattijuopumukseen syyllistymisen johdosta hyväksytty alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa (439/2008) tarkoitettuun valvottuun ajo-oikeuteen ja hänelle olisi luovutettu alkolukkoajokortti. Alalle tulijan kohdalla sen sijaan sopivuus arvioitaisiin 9 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan. Ajolupaa jatkettaessa ajolupa peruutettaisiin väliaikaisen ajokiellon ajaksi. Alkolukkomenettelyn salliminen ei poistaisi teon vakavuutta ja moitittavuutta, mutta antaisi lupaviranomaiselle mahdollisuuden sallia ammatissa jatkaminen alkolukon valvomana. Menettelyllä edistettäisiin alkolukon käyttöä ammattiliikenteessä ja samalla estettäisiin ajaminen juopuneena. Alkolukkolainsäädännön mukaan esimerkiksi rattijuopumukseen tai törkeään liikenteen vaarantamiseen syyllistyminen alkolukkoajokortin aikana johtavat ehdollisen ajokiellon täytäntöönpanoon. Muu alkolukon ehtojen noudattamatta jättäminen, esimerkiksi ilman alkolukkoa olevan ajoneuvon kuljettaminen, vaikka se ei johtaisikaan alkolukkoajokortin menettämiseen, voitaisiin taksinkuljettajan kohdalla ottaa huomioon lupaviranomaisen harkinnassa kuljettajan sopivuudesta. Rikoksiin syyllistymisen vaikutuksesta kuljettajan sopivuuden arvioinnissa säädettäisiin 4, 9 ja 13 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan oikeus taksinkuljettajana toimimiseen voitaisiin 3 §:stä poiketen väliaikaisesti osoittaa ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevalla poliisin päätöksellä, jos uutta lupaa ei voitaisi luovuttaa ennen edellisen voimassaolon päättymistä. Tämä edellyttäisi, että voimassaolon jatkamista olisi haettu ennen edellisen luvan vanhenemista. Syynä luovutuksen viivästy-miseen voisivat olla esimerkiksi liian myöhäinen hakuajankohta tai valmistetussa ajoluvassa oleva virhe, joka edellyttää uuden luvan valmistamista. Ammatin harjoittamisen jatkumiseksi keskeytyksettä väliaikaisena asiakirjana voitaisiin käyttää poliisin päätöstä

ajoluvan myöntämisestä. Momenttiin sisältyvän valtuuden nojalla tarkemmat säännökset annettaisiin valtioneuvoston asetuksella.

14 §. *Ajoluvan kelpoisuusalueen laajentaminen.* Pykälään sisältyisi säännös luvan kelpoisuuden laajentamisesta uutta asemapaikkaa varten. Auton asemapaikkaa vastaava taksinkuljettajan ajolupa olisi edelleen pääasiassa kuntakohtainen. Uuden asemapaikan kohdalla riittäisi alueen paikallistuntemuksen osoittaminen, ellei lupaviranomainen katsoisi tarpeelliseksi laissa olevien valtuuksien puitteissa vaatia muuta selvitystä. Paikallistuntemuksen testaisi kysymyksessä olevan asemapaikan poliisi. Kelpoisuudet merkittäisiin samaan lupaan.

15 §. *Perusteet ajoluvan peruuttamiselle.* Pykälässä säädettäisiin luvan peruuttamisperusteista. Lupa olisi peruutettava, jos edellytykset luvan saamiseen puuttuisivat, luvan haltija ei menettäisi lupaehtojen tai lupaviranomaisen määräysten mukaisesti tai luvan haltija itse sitä pyytäisi. Lupaviranomaisen olisi 2 momentin mukaan viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin peruutusperusteen ilmettyä.

16 §. *Ajoluvan peruuttaminen kokonaan.* Ajoluvan kokonaan peruuttamisen perusteena olisi luvanhaltijan pyyntö. Uuden ajoluvan myöntäminen edellyttäisi lupaedellytysten täyttämistä. Vaatimusten mukaisen taksinkuljettajan koulutuksen saaneen olisi alalietulokoulutuksen sijaan osoitettava jatkokoulutuksen saaminen.

17 §. *Ajoluvan peruuttaminen toistaiseksi.* Ajoluvan peruuttaminen toistaiseksi liittyisi toistaiseksi määrättyyn ajokieltoon tai tilanteeseen, jossa haltija on jättänyt osoittamatta ajoluvan voimassaolon edellytysten olemassaolon. Kysymyksessä voisi olla terveydellisten edellytysten puuttuminen tai sellaisen selvityksen esittämättä jättäminen, joka osoittaisi hänellä olevan tarvittavat edellytykset. Luvan voimassaolon jatkuminen edellyttäisi tarvittavan selvityksen esittämistä.

18 §. *Ajoluvan peruuttaminen määräajaksi.* Pykälään sisältyisivät määräaikaista peruuttamista ja sen kestoja koskevat säännökset. Peruutusperusteina tulisivat kysymykseen teot, jotka osoittaisivat tehtävään sopimattomuutta. Peruutusajaksi olisi vähintään kuusi kuukautta, mutta aina vähintään ajo-

kiellon mittainen, koska ajoluvan voimassaolo edellyttää ajo-oikeutta.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi säännös määräajan pituutta harkittaessa huomioon otettavista tekijöistä ja seuraamuksen kohduttamasta koskeva säännös, jota voitaisiin soveltaa erityisen painavasta syystä. Ajolupa voitaisiin tällöin peruuttaa 1 momentin vähimmäispituutta lyhyemmäksi ajaksi esimerkiksi kuutta kuukautta lyhyemmän ajokiellon ajaksi. Menettelyä ei voitaisiin soveltaa vakavien tekojen tapauksessa, joita voisivat olla esimerkiksi 9 §:n 3 kohdassa tarkoitetut teot. Jos ajoluvan haltijalla olisi alkolukolla valvottu ajo-oikeus, peruuttamisen olisi oltava vähintään väliaikaisen ajokiellon mittainen. Pelkästään ajokiellon mittaiseen peruuttamiseen pitäytyminen voisi tulla pääsääntöisesti harkittavaksi esimerkiksi vähäisempien toistuvien liikennerikosten kohdalla.

Jos peruuttamisen perusteena olisi 9 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa mainittu teko, teon vakavuutta lisäisi se, että teko kohdistuu kuljettavana olevaan asiakkaaseen tai se on seurausta taksinkuljettajan vastuiden tai velvollisuuksien vakavasta laiminlyönnistä taikka kuljettaja on teon tehdessään työvuorossa. Esimerkiksi rattijuopumukseen syyllistyminen asiakasajossa tai työvuoron aikana, ajotilauksen odottelu juopuneena, lisäisivät teon vakavuutta sen vaikutusta ajolupaa harkittaessa.

19 §. *Ajoluvan peruuttaminen väliaikaisesti.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisi mahdollisuus ajoluvan väliaikaiselle peruuttamiselle ennen 9 §:n 2 momentin 3 kohdan asian käsittelyä tuomioistuimessa, jos kuljettajan syyllisyyttä olisi pidettävä todennäköisenä. Kysymykseen voisivat tulla esimerkiksi vakava väkivallanteko tai tahallista välipitämättömyyttä kuljetettavien turvallisuudesta osoittava laiminlyönti tai muu teko, jonka johdosta ajolen jatkaminen muodostaisi ilmeisen uhan esimerkiksi matkustajien turvallisuudelle. Väliaikaiseen peruuttamiseen turvautuminen edellyttäisi teon osoittavan ilmeistä vastuuttomuutta ja sopimattomuutta taksinkuljettajan tehtävään. Pykälään sisältyisi myös säännös ajoluvan palauttamisesta, jos syyte raukeaa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin väliaikaisesta peruuttamisesta

väliaikaisen ajokiellon johdosta ennen varsinaista peruuttamispäätöstä.

20 §. *Peruutetun ajoluvan luovuttaminen poliisille.* Pykälään sisältyisi luvanhaltijan velvollisuus luovuttaa peruutettu ajolupa poliisille.

21 §. *Ajoluvan palauttaminen haltijalleen peruuttamisen jälkeen.* Pykälään sisältyvät menettelysäännökset peruutettua ajolupaa palautettaessa. Ajoluvan voimassaolon määräaikaisuudesta johtuen lupaa ei palautettaisi voimassaoloajan päätyttyä. Ajolupa voitaisiin peruuttaa toistaiseksi esimerkiksi silloin kun luvan haltija ei täyttäisi terveystaakkoja tai hän ei toimittaisi poliisin pyytämää selvitystä asetetussa määräajassa. Jos poliisille toimitettu selvitys osoittaisi, etteivät edellytykset edelleenkään täyty, poliisin olisi päätettävä toistaiseksi määrätyn peruutuksen jatkumisesta. Ajolupa voitaisiin palauttaa vasta kun edellytykset täyttyisivät. Pykälän 2 momenttiin sisältyisi säännös ajoluvan palauttamisen muista vaatimuksista. Tässä yhteydessä olisi kuljettajan sopivuus arvioitava uudelleen. Lupaviranomaisella olisi oikeus myös vaatia selvitystä ajotaidosta epäiltäessä sen säilymistä. Lisäksi poliisilla olisi 5 §:n 2 momentin nojalla valtuus vaatia vastaava selvitys terveystaakkojen täyttymisestä.

22 §. *Varoituksen käyttö ajolupaseuraamuksena.* Pykälään sisältyisivät säännökset varoituksen käytön edellytyksistä lupaseuraamuksen kohtuullistamiseksi. Varoitusta voitaisiin käyttää vain määräaikaisen peruuttamisen sijaan. Varoitusta voitaisiin käyttää esimerkiksi silloin, jos kuljettajalle annettaisiin myös ajokiellon sijaan varoitus. Se voisi olla mahdollinen myös tuomioistuimen määrätessä ehdolliseen ajokieltoon. Ehdollisen ajokiellon perusteena on, että teko ei ole aiheuttanut vaaraa toisille ja että yleinen etu ei muuta vaadi. Varoitusta ei voitaisi käyttää, jos teko osoittaisi piittaamattomuutta taksinkuljettajan vastuista ja velvollisuuksista tai yleensä säännösten ja määräysten noudattamisesta tai aiemmin määrätystä seuraamuksista. Piittaamattomuutta säännösten ja määräysten noudattamisesta tai aiemmin määrätystä seuraamuksista voitaisiin katsoa osoittavan esimerkiksi toistuvat rattijuopumukset ja ajokiellot toistuvien liikennerikosten johdosta.

Koska varoitusta voitaisiin käyttää vain määräaikaisen peruuttamisen sijaan, ehdottomia esteitä varoituksen käytölle olisivat sitten terveydellisten edellytysten puuttuminen tai kuljettajan määrääminen ajokieltoon, jolloin ajo-oikeuttakaan ei olisi. Sama koskisi vakavia liikennerikoksia ja muita tekoja, jotka osoittaisivat ilmeistä sopimattomuutta tehtävään. Tällaisia tekoja olisivat ainakin 9 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut teot ja 3 kohdassa tarkoitetut teot, jota olisi pidettävä vakavana uhkana matkustajien tai muun liikenteen turvallisuudelle taikka kuljetustehtävän hoitamiselle muuten ja teko osoittaisi luvan haltijan olevan ilmeisen sopimaton toimimaan taksinkuljettajana. Myös säädettyjen edellytysten olemassaolon osoittamisen laiminlyöminen, kuten poliisin määräämisen todistuksen esittämättä jättäminen määräajassa ilman hyväksyttävää syytä olisi esteenä varoituksen käytölle. Luvanhaltijalle olisi varattava kohtuullinen aika tarvittavan selvityksen hankkimiseen.

23 §. *Ajoluvan lomake ja mukana pitäminen.* Ajoneuvohallintokeskus vastaisi ajoluvan lomakkeesta. Liikenne- ja viestintäministeriö vahvistaisi lomakkeen kaavan sisäasiainministeriötä kuultuaan. Lomakkeen vaatimuksista, kuten tietosisällöstä ja valokuvasta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Pykälän 2 momenttiin sisältyisi velvoite ajoluvan asettamisesta asiakkaiden näkyville taksiin. Tästä aiheutuisi vaatimuksia ajoluvan materiaalille, tietosisällölle ja tietojen sijoittelulle luvassa, etteivät esimerkiksi henkilötietolain mukaiset arkaluonteiset tai muuten tarpeettomat tiedot tai henkilötunnus olisi näkyvillä. Menettely lisäisi matkustajien turvallisuutta. 3 momenttiin sisältyisi poliisin oikeus ajon keskeyttämiseen, jollei kuljettajalla olisi lupaa mukana.

24 §. *Ajoluvan kaksoiskappale.* Pykälään sisältyisivät perusteet kaksoiskappaleen antamiselle ja valtuus tarkempien säännösten antamiseen valtioneuvoston asetuksella. Pykälän 2 momentissa asetettaisiin velvollisuus myöhemmin löytyneen ajoluvan luovuttamiseen poliisille. Säännöksen rikkomisen seuraamuksista säädettäisiin rangaistuksia koskevassa 35 §:ssä.

25 §. *Taksin luovuttaminen kuljetettavaksi.* Ajoneuvon luovuttaminen taksiliikenteessä

käytettäväksi edellyttäisi varmistamista siitä, että kuljettajalla on asianmukainen ajolupa. Säännöksen rikkomisen seuraamuksista säädetäisiin rangaistuksia koskevassa 35 §:ssä.

26 §. Koulutuslupa. Pykälään sisältyisivät koulutuslupaa ja sen myöntämistä koskevat säännökset. Vaatimukset koskisivat sekä alalletulo- että jatkokoulutuksen järjestämistä. Kaikki kouluttajat hyväksyttäisiin yhdenmukaisesti. Koulutuslupien hallinnoinnin keskittäminen yhdelle toimijalle olisi käytäntöjen ja ohjeiden sekä valvonnan yhdenmukaisuuden kannalta tärkeää. Ajoneuvohallintokeskus olisi toimivaltainen koulutuslupan myöntämisessä. Koulutuksen järjestäjäksi hyväksyminen olisi valvontasyistä määräämiskäistä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin koulutuksen järjestäjäksi hyväksymisen vaatimuksista ja toiminnan edellyttämistä voimavaroista. Luvansaaajan olisi oltava yritys, yhteisö tai säätiö. Pykälän 3 momentin mukaan koulutuslupaan voitaisiin liittää koulutuksen järjestämistä koskevia ehtoja. Toimivalta ehtojen asettamiseen olisi lupaviranomaisella. Momenttiin sisältyisi myös valtuus luvan myöntämistä koskevien tarkempien säännösten antamiseen.

27 §. Koulutusluvan hakeminen. Pykälään sisältyisivät säännökset koulutusluvan hakemisesta ja hakemuksessa annettavista tiedoista. Hakemuksen olisi 1 momentin mukaan oltava kirjallinen ja sen tiedoista säädetäisiin 2 momentissa. Momenttiin sisältyisi myös valtuus tarkempien säännösten antamiseen hakumenettelystä.

Koulutuslupaa haettaessa annettaisiin myös opetusta ja siinä käytettävää koulutusohjelmaa koskevat tiedot. Tämä ei estäisi uuden koulutusohjelman käyttöönottoa myöhemmin, kunhan se olisi asianmukaisesti vahvistettu.

28 §. Koulutusluvan haltijan velvollisuudet. Pykälässä säädettäisiin koulutusluvan haltijan vastuista koulutuksessa. Pykälän 2 momentissa oleva velvoite koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttämisestä turvaisi oppilaiden oikeuksia ja palvelisi myös valvonnan tarpeita. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin tarvittaessa säätää tarkemmin säilytyksen määrärajoista. Momenttiin sisältyisi henkilötietojen hävittämistä koskeva säännös.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin koulutusluvan haltijan velvollisuudesta ilmoittaa muutoksista valvojalle toimintaa koskevien tietojen pysyttämiseksi ajan tasaisina. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin kuitenkin tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä muutoksista, joista erillistä ilmoitusta ei vaadittaisi. Menettelyllä voitaisiin välttää sellaisten muutosten ilmoittamista, joilla ei olisi merkitystä toiminnan kannalta.

29 §. Opetushenkilöstö. Pykälään sisältyisivät opettajia ja koulutuksesta vastaavaa johtajaa ja tämän tehtäviä koskevat säännökset. Opettajalla olisi oltava taksialan ja koulutuksen tuntemusta. Vastaavan johtajan tehtävistä ja kelpoisuudesta säädettäisiin 2 momentissa. Häneltä vaadittaisiin alan tuntemuksen ohella kokemusta alalta, kuten kelpoisuutta taksinkuljettajana toimimiseen. Vaatimuksista voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

30 §. Koulutusluvan peruuttaminen. Pykälään sisältyisivät toiminnan puutteita ja laiminlyöntejä vastaan käytettävissä olevat sanktiot. Peruuttamista edeltäviä toimenpiteitä olisi kirjallinen varoitus ja kohtuullinen aika puutteiden korjaamiseen. Jos teko olisi vakava, luvan peruuttaminen olisi mahdollinen ilman varoitustakin. Jos rikkominen jatkuisi varoituksesta piittaamatta, se muodostaisi perusteen luvan peruuttamiselle. Luvan peruuttamista harkittaessa olisi tekojen luonne otettava huomioon. Jos rikkominen olisi vähäinen, voisi se vasta toistuvana johtaa luvan peruuttamiseen.

31 §. Valvonta. Vastuu koulutuksenjärjestäjien valvonnasta kuuluisi Ajoneuvohallintokeskukselle, joka voisi kuitenkin 34 §:n mukaisesti sopia valvontatehtävän hoitamisesta palveluntuottajan kanssa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valvonnan toteuttamisen vaatimuksista ja valvojan oikeuksista opetuksen valvontaan ja opetusta koskevien tietojen saamiseen. Kysymyksen voisivat tulla esimerkiksi tiedot koulutuksessa olevista oppilaista ja kurssiohjelman mukaisen opetustunnin sisällöstä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valvojien velvollisuudesta ilmoittaa valvonnassa havaituista puutteista ja laiminlyönneistä.

32 §. Kokeen arvioijan kelpoisuus. Kokeen arvioijalla tulisi olla taksialan tuntemusta.

Tutkinnon vastaanottajien vastatessa kokeen vastaanottamisesta ja arvioinnista koulustaustana olisi liikenneopettajakelpoisuus. Kokeen järjestämistavasta ja sisällöstä riippuen kelpoisuusvaatimukset koskisivat koevastauksen arvioijaa, joka suullisessa kokeessa olisi sen vastaanottaja. Kokeen vastaanotto- ja arviointitehtävissä toimivan rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädettäisiin 37 §:ssä.

33 §. Taksinkuljettajan ammattipätevyyttä koskevien tietojen ilmoittaminen rekisteriin. Taksinkuljettajan ammattipätevyystietojen rekisteriin tallettamista koskevat säännökset sisältyisivät ajoneuvoliikennerekisteristä annettuun lakiin. Pykälässä säädettäisiin niistä tahoista, joilla olisi velvoite mainitussa laissa säädettyjen tietojen toimittamiseen rekisteröitäväksi. Vastuu rekisteröinnistä olisi Ajoneuvohallintokeskuksella.

34 §. Eräiden viranomaistehtävien hoitaminen. Pykälässä säädettäisiin eräistä Ajoneuvohallintokeskukselle osoitetuista tehtävistä, joiden hoitamisessa se voisi käyttää ulkopuolisia palveluntuottajia. Kysymykseen voisivat tulla taksinkuljettajan kokeen järjestämiseen ja valvontaan liittyvät tehtävät sekä koulutusluvan haltijoiden valvontatehtävät. Menettely olisi sama kuin vastaavissa tehtävissä raskaan kaluston ammattipätevyyskoulutuksessa. Toiminta voitaisiin hoitaa kuljetantutkintotoiminnan yhteydessä. Tutkinnon vastaanottajat esimerkiksi valvoisivat koulutuksenjärjestäjiä Ajoneuvohallintokeskuksen ohjeistuksen mukaisesti tehtävin valvontakäynnin.

Myös rekisteröintiin liittyviä tehtäviä voitaisiin pykälän 2 momentin mukaisesti hoitaa myös palveluntuottajien avulla. Kysymykseen voisivat tulla ilmoitusten vastaanottaminen ja niiden syöttäminen rekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin 3 momentin mukaan säätää Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnasta rekisteröintiin liittyvien palvelujen järjestäjänä.

35 §. Rangaistussäännökset. Pykälään sisältyisivät taksinkuljettajan ammattipätevyyteen liittyvät rangaistussäännökset, joita olisivat taksin kuljettaminen ilman ajolupaa sekä ajoluvan mukana pitämisen, sen esittämisen tai näkyvillä pitämisen tai ajoneuvon luovuttamista koskevien säännösten rikko-

minen. Seuraamuksena teoista olisi sakko, jollei teosta säädettäisi muualla laissa ankarampaa rangaistusta.

Rikoslain 23 luvun 10 pykälässä säädetään kulkuneuvon kuljettamista oikeudesta. Pykälän 1 momentissa todetaan, että joka kuljettaa, ohjailee tai ohjaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa, raitiovaunua, junaa, alusta tai ilma-alusta ajo-oikeudetta tai ilman vaadittavaa pätevyyttä osoittavaa lupakirjaa, on tuomitava kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Lainkohdan perusteluissa todetaan ainoastaan ajo-oikeuden vaatimuksista, mitään mainintaa säännöksen soveltamisesta esimerkiksi taksin kuljettamiseen ilman henkilöauton ammattiajolupaa ei perusteluista löydy. Käytännössä lainkohtaa ei liene myöskään sovellettu taksin kuljettamiseen ilman vaadittua kelpoisuutta. Ajoneuvon kuljettamiseen liittyvien ammattipätevyysvaatimusten tiukentuessa olisi perusteltua tehostaa vaatimusten noudattamista yksinomaan sakkouhkaista rangaistusta ankarammalla enimmäisrangaistuksella. Ilman asianmukaista raskaan kaluston kuljettajan tai taksinkuljettajan ammattipätevyyttä ja sitä osoittavaa lupaa toimiva kuljettaja olisi perusteltua voida tuomita teosta myös vankeusrangaistukseen, jos teko sitä edellyttäisi. Edellä olevan johdosta pykälään lisättäisiin viittaus mahdolliseen ankarampaan rangaistukseen, joka lakiin sisällytettävän erillisen viittaussäännöksen mukaan viittaisi rikoslakiin ja taksi-liikennelakiin.

Tämän johdosta ajoneuvon kuljettaminen ilman vaadittua ammattipätevyyttä ja sitä osoittavaa asiakirjaa nostettaisiin vankeusuhkaisten rangaistussäännösten piiriin. Kuljettajien ammattipätevyysvaatimusten tavoitteina on ammatillisen osaamisen lisäämisen ohella liikenneturvallisuuden parantaminen. Tavoitteiden on katsottava olevan samat kuin ajo-oikeutta ja ajokorttia koskevilla vaatimuksilla. Ajolupavaatimuksilla varmistetaan kuljettajan riittävät valmiudet ajotehtävän luonteen mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin koulutus-, koe- ja valvontatoiminnan harjoittamisesta ilman asianmukaista lupaa tai muuta perustetta. Rangaistusseuraamuksena olisi sakko.

36 §. Viittaukset muualla laissa oleviin rangaistussäännöksiin. Rangaistussäännöksen yhteydessä todetun mukaisesti lakiin sisällytettäisiin viittaussäännökset rikoslakiin ja taksiliikennelakiin, joissa säädetään vankeusuhkaisista rangaistusseuraamuksista kuljettaessa ajoneuvoa ilman säädettyä pätevyyttä. Taksiliikennelain 28 §:ssä säädetään luvattoman taksiliikenteen harjoittamisesta. Rangaistusseuraamuksena on sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

37 §. Rikosoikeudellinen virkavastuu. Pykälässä säädettäisiin tehtävistä, jotka voitaisiin antaa myös muiden kuin virkamiesten hoidettaviksi ja joihin liittyisi rikosoikeudellinen virkavastuu. Kysymyksessä olisivat kokeeseen ja valvontaan liittyvät tehtävät, joissa käytettäisiin julkista valtaa.

38 §. Oikaisu ja muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin päätöksistä, joihin ei haettaisi muutosta valittamalla vaan hakemalla oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta ja siinä noudatettavasta menettelystä. Pykälän 2 momenttiin sisältyisivät säännökset muutoksenhausta Ajoneuvohallintokeskuksen oikaisun johdosta antamaan päätökseen samoin kuin poliisin päätökseen. Momenttiin sisältyisi myös säännös ajoluvan peruuttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta muutoksenhausta huolimatta.

39 §. Virka-apu. Pykälään sisältyisi säännös taksinkuljettajan koulutuksen valvonta-tehtävissä toimivien oikeudesta virka-avun saamiseen poliisilta valvonnan toteuttamiseksi.

40 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan päivänä kuuta 20 . Taksinkuljettajien ammattipätevyuden edellyttämän koulutuksen toimeenpano edellyttää riittävää aikaa siihen varautumiseksi.

Jatkokoulutusvelvollisuuden ulottumisesta alalla nykyisin toimiviin kuljettajiin seuraisi, että voimassaolevat ammattiajoluvat olisi vaihdettava uusiin ajolupiin viimeistään viiden vuoden kuluttua voimaantulosta. Jatkokoulutuksen saamisen seuranta tapahtuisi ensimmäisen kerran luvan vaihtamisen yhteydessä ja sen jälkeen aina viiden vuoden välein lupaa uusittaessa. Ammattiajolupaa vaihdettaessa noudatettaisiin tämän lain mu-

kaisen ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevia säännöksiä ja siinä noudatettavaa menettelyä. Luvan haltijan olisi osoitettava samalla jatkokoulutuksen saaminen. Säännöksellä ei pidennettäisi luvan voimassaoloa siitä, mikä se lupamerkinnän mukaisesti olisi tai jos sen voimassaolo muusta syystä päättyisi ennen viiden vuoden määräaikaan. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä vaihtamisessa noudatettavasta menettelystä.

3 momenttiin sisältyisi säännös invataksinkuljettamiseen rajoitetun ammattiajoluvan vaihtamisesta taksinkuljettajan ajolupaan. Hakijalta vaadittaisiin paikallistuntemuksen osoittaminen. Luvan voimassaoloaika määräytyisi uusien säännösten mukaisesti, jos hakija osoittaisi saaneensa myös jatkokoulutuksen. Muussa tapauksessa jatkokoulutus olisi osoitettava ja lupa uusittava 2 momentin aikataulussa.

Vaihtomenettelyä voitaisiin soveltaa 4 momentin mukaan myös henkilöauton ammattiajoluvan haltijaan, joka hakee kaksoiskappaletta viiden vuoden sisällä lain voimaantulosta. Hakijalle annettaisiin uusi taksinkuljettajan ajolupa. Jos hakija osoittaisi samalla saaneensa jatkokoulutuksen luvan voimassaolosta olisi voimassa mitä tässä laissa säädetään. Muutoin lupa olisi voimassa enintään 2 momentissa tarkoitettuun määräväpäivään.

Invataksinkuljettamiseen rajoitetun henkilöauton ammattiajoluvan haltija voisi 5 momentin mukaisesti saada vastaavan kaksoiskappaleen, joka annettaisiin nykyiseen tapaan ja joka olisi voimassa enintään 2 momentissa tarkoitettuun määräväpäivän. Taksinkuljettajan tehtävässä jatkaminen sen jälkeen edellyttäisi taksinkuljettajan ajoluvan hankkimista 3 momentin mukaisesti.

Mitä laissa säädettäisiin taksinkuljettajan ajoluvasta, koskisi 6 momentin mukaan henkilöauton ammattiajolupaa. Henkilöauton ammattilupaa ei kuitenkaan koskisi velvoite luvan pitämisestä näkyvillä autossa, koska lupaa ei ole suunniteltu tätä varten.

Pykälän 7 momenttiin sisältyisi valtuus täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin ryhtymiseksi ennen voimaantuloa.

1.2 Laki tieliikennelain muuttamisesta

73 §. Terveystilan valvonta. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta ikäkausitarkastusten ulottamisesta henkilöauton ammattiajoluvan haltijaan. Taksinkuljettajan ajolupaan liittyvistä tarkastuksista säädettäisiin taksinkuljettajien ammattipätevyyslaissa.

82 b §. Henkilöauton ammattiajolupa. Taksinkuljettajan ammattipätevyyslaissa säädettyjen uusien vaatimusten johdosta tieliikennelain 82 b §:n henkilöauton ammattiajolupaa koskeva säännös kumottaisiin.

Kumoaminen tulisi voimaan samaan aikaan taksinkuljettajien ammattipätevyyslain kanssa.

1.3 Laki Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

2 §. Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävät. Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain (1592/1995) 2 §:n tehtäviin lisättäisiin taksinkuljettajan ammattipätevyyteen liittyvät taksinkuljettajan koulutukseen ja kokeeseen liittyvät tehtävät. Sen tehtävänä olisi vastata taksinkuljettajien alalietulo- ja jatkokoulutuksen koulutuslupien myöntämisestä, hyväksyä koulutuksessa noudatettavat koulutusohjelmat sekä vastata taksinkuljettajan kokeesta ja koulutuksen ja koulutuksen järjestäjien valvonnasta.

Laki tulisi voimaan samaan aikaan taksinkuljettajien ammattipätevyyslain kanssa.

1.4 Laki ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta

3 §. Rekisteröidy. Pykälän 2 momentin 4 kohta tarkistettaisiin ajoluvan nimikkeen muutoksen johdosta. Momentin 8 kohta tarkistettaisiin taksinkuljettajien ammattipätevyyteen liittyvien tietojen tallentamiseksi.

4 §. Rekisteriin talletettavat perustiedot. Ajoneuvoliikennerekisteriin saa tällä hetkellä tallettaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen henkilöistä, jotka ovat hakeneet ajokorttia, piirturikorttia, kuljettajan ammattipätevyyskorttia, ADR-ajolupaa tai ovat maakuljetusten turvallisuusneuvonantajia. Tämä on tarpeen myös taksinkuljettajan ajoluvan hakijoiden valokuvien ja nimikirjoitusnäytteiden

tallentamiseksi. Lain 4 §:ssä oleva viittaus 3 §:n 2 momentin 8 kohtaan mahdollistaa tämän menettelyn.

5 §. Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot. Pykälän 1 momentin 6 kohdasta poistettaisiin taksinkuljettajan ammattiajolupaa koskeva maininta. Luvan myöntämistä samoin kuin taksinkuljettajan koulutusta koskevat tiedot sisällytettäisiin 13 kohtaan. Tallettavia tietoja olisivat koulutuksen järjestäjän ohella tieto saadusta koulutuksesta ja sen kestosta, taksinkuljettajan kokeesta ja sen suorittamisesta annetusta todistuksesta ja jatkokoulutusta ja siitä annettua todistusta koskevat tiedot.

6 §. Arkaluonteisten tietojen tallettaminen. Pykälän 1 kohtaan lisättäisiin ajoluvan hakijan ja haltijan terveystiedot, jotka tarvitaan lupapäätöksen tekemiseksi tai lupien valvontaa varten. Pykälän 3 kohtaan lisättäisiin vastaavasti ajolupaa koskevan päätöksenteon ja valvonnan edellyttämät tiedot luvan saamisen esteistä ja lupaseuraamuksista ja niiden perustana olevista teoista. Kohta koskisi muun muassa sopivuuden esteinä olevia rikoksia tai luvanhaltijalle määrättyjä varoituksia.

9 §. Henkilötietojen poistaminen rekisteristä. Pykälän 1 momentin 5 kohtaan lisättäisiin maininta taksinkuljettajan ajolupaa koskevien tietojen poistamisesta.

11 §. Oikeus tietojen saantiin viranomaisilta. Pykälän 1 momentin 5 kohtaa tarkistettaisiin taksinkuljettajalta vaadittavan luvan nimikkeen muuttamisesta johtuen.

12 §. Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta. Pykälän 1 momentin 7 kohdan säännöstä tarkistettaisiin tarvittavien tietojen saamiseksi palveluntuottajalta ja koulutuksen järjestäjältä taksinkuljettajan ammattipätevyyteen liittyen. Samalla kohdan sanamuotoa tarkistettaisiin kokonaisuudessaan kohdassa tarkoitetuissa laeissa käytetyn erilaisen käsitteistön johdosta. Palvelun tuottajalta olisi saatava tietoja kokeista ja jatkokoulutusta antavalta koulutuksen järjestäjältä koulutusta koskevia tietoja. Kohta mahdollistaisi tietojen välittämisen koulutuksenjärjestäjiltä rekisterinpitäjälle sähköisessä muodossa, jos menettelyn edellytykset olisivat muuten olemassa.

Laki tulisi voimaan samaan aikaan taksin-kuljettajien ammattipätevyyttä koskevan lain kanssa.

1.5 Laki kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

24 §. Rangaistussäännökset. Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain rangaistussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi samojen periaatteiden soveltamiseksi ilman vaadittua ammattipätevyyttä tapahtuvaan ajoon kuin mitä taksinkuljettajien ammattipätevyyttä koskevan lain perusteissa (35 §) todetaan.

Rikoslain 23 luvun 10 §:n 1 momentissa todetaan, että joka kuljettaa, ohjailee tai ohjaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa, raitiovauhua, junaa, alusta tai ilma-alusta ajo-oikeudetta tai ilman vaadittavaa pätevyyttä osoittavaa lupakirjaa, on tuomittava kuluneuvon kuljettamisesta oikeudetta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Rikoslain soveltaminen tässä tapauksessa nostaisi ilman asianmukaista kelpoisuutta tapahtuvan ajamisen ajo-oikeudetta ajamisen tapaan vankeusuhkaisten rangaistussäännösten piiriin. Raskaan kaluston kuljettajilta ei aikaisemmin ole vaadittu ammattipätevyyden osoittamista erillisellä luvalla. Linja-auton kuljettajien kohdalla vaatimukset tulevat voimaan 10 päivänä syyskuuta 2008.

Myös raskaan kaluston kuljettamiseen liittyvien ammattipätevyysvaatimusten tiukentuessa olisi perusteltua tehostaa vaatimusten noudattamista yksinomaan sakkouhkaista rangaistusta ankarammalla enimmäisrangaistuksella. Ilman asianmukaista raskaan kaluston kuljettajan ammattipätevyyttä toimiva kuljettaja olisi perusteltua voida tuomita teosta myös rikoslain mukaisesti vankeusrangaistukseen, jos teko sitä edellyttäisi.

Edellä olevan johdosta 24 §:ään lisättäisiin viittaus mahdolliseen ankarampaan rangaistukseen, joka lakiin sisällytettävän erillisen viittaussäännöksen (24 a §) mukaan viittaisi rikoslakiin ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuun lakiin. Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) säädetään kuljettajalta vaadittavasta ajoluvas- ta, sen mukana pitämisestä ja esittämisestä.

Lain rangaistussäännöksen (19 §) mukaan rangaistus vastoin lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä tehdystä vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 13 §:ssä, jossa rangaistusmaksimina on kaksi vuotta vankeutta. Joka muutoin tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia, on mainitun lain 19 §:n 3 momentin mukaan tuomittava vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta sakkoon.

24 a §. Viittaukset muualla laissa oleviin rangaistussäännöksiin. Lakiin sisällytettäisiin edellä 24 §:n perustelujen kohdalla todetut viittaussäännökset rikoslakiin ja vaarallisten aineiden kuljetuksista annettuun lakiin, joissa säädetään vankeusuhkaisista rangaistusseuraamuksista kuljetettaessa ajoneuvoa ilman säädettyä pätevyyttä. Vaarallisten aineiden kuljetuksista annetussa laissa säädetään myös kuljetusrikoksesta, josta rangaistus on sakkoa.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa säännöksiä tai säätää tarkemmin ajo-oikeuden tai ajokortin vaatimuksista (4 §:n 1 momentin 1 kohta), koulutusvaatimuksen lykkäämisen menettelystä (4 §:n 2 momentti), terveysvaatimusten täyttymisen osoittamisesta (5 §:n 2 momentti), koulutuksen sisällöstä, vähimmäismäärästä ja toteutuksesta sekä koulutusohjelman vahvistamisesta noudatettavasta menettelystä (6 §:n 1 ja 2 momentti), kokeen sisällöstä, toteuttamisesta ja muista vaatimuksista (7 §:n 1 momentti), paikallistuntemuksen ja sen osoittamisen vaatimuksista (8 §:n 2 momentti), ajoluvan hakemisesta, myöntämisestä ja myöntämiseen liittyvästä menettelystä (10 §:n 4 momentti), jatkokoulutuksen sisällöstä, vähimmäismäärästä ja toteuttamisesta sekä koulutusohjelman vahvistamisen menettelystä (12 §:n 1 ja 2 momentti), ajoluvan voimassaolon jatkamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä (13 §:n 2 momentti), ajoluvan kelpoisuusalueen laajentamiseksi tehtävästä hakemuksesta ja noudatettavasta menettelystä (14 §), ajoluvan lomakkeesta ja tietosisällöstä (23 §:n 1 momentti), ajoluvan kaksoiskappaleen

myöntämisestä (24 §:n 1 momentti), koulutusluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä (26 §:n 3 momentti), koulutusluvan hakemisesta (27 §:n 2 momentti), koulutusasiakirjojen säilytysajoista (28 §:n 2 momentti) ja koulutusluvan haltijan muutosilmoituksista (28 §:n 3 momentti), opetushenkilöstön vaatimuksista (29 §:n 3 momentti), kokeen arvioijan kelpoisuudesta (32 §), rekisteri-ilmoitusten tekemisestä (33 §), Ajo-neuvohallintokeskuksen toiminnasta palvelujen järjestäjänä (34 §:n 3 momentti) ja vanhoja ammattiajolupia vaihdettaessa noudatettavasta menettelystä (41 §).

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan syksyllä 2009.

4 Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Ehdotuksia taksinkuljettajan ammattitaidosta ja sopivuudesta on tarkasteltava perustuslain 18 §:n 1 momentin elinkeinovapauden ja 124 §:n julkisen hallintotehtävän hoitamista muun kuin viranomaisen toimesta koskevan säännöksen kannalta.

Elinkeinovapaus

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan henkilöllä on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunnassa on otettu elinkeinovapauden kantaa muun muassa lausunnoissa PeVL 31/2006 vp (taksiliikennelaki), 28/2001 vp (yksityiset turvallisuuspalvelut) ja PeVL 9/2005 (vakuumusedustus). Elinkeinovapautta on pidetty perustuslain mukaisena pääsääntönä ja luvanvaraistamista mahdollisena poikkeuksellisesti ja perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävistä syistä, kuten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi. Oikeutta voidaan rajoittaa lailla tai säännöksen perustelujen mukaan oikeuteen voi kohdistua myös tosiasiallisia rajoituksia esimerkiksi koulutuksen tai kokemuksen muodossa.

Valiokunnan mukaan luvanvaraisuudesta ja elinkeinovapauden rajoituksista on säädettävä laissa ja rajoitusten on täytettävä perusoikeuden rajoitusta koskevat tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimukset ja lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten tulee ilmetä laista. Luvan edellytyksiä ja pysyvyyttä koskevien säännösten olisi annettava riittävä ennustettavuus viranomaistoiminnasta. Luvan peruuttaminen on yksilön oikeusasemaan puuttavana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempi kuin haetun luvan epäminen ja peruuttamismahdollisuus on yhdistettävä vain vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

Elinkeinovapauden kannalta on arvioitava vaatimusta taksinkuljettajan ajoluvasta, sen saamisen ja voimassa pysymisen edellytyksiä ammattitaitoa ja sopivuutta koskien sekä luvan peruuttamista koskevia säännöksiä. Vaatimus jatkokoulutuksesta kohdistuisi myös alalla ennestään toimiviin ajoluvan haltijoihin ja edellyttäisi heiltä voimassa olevien lupien vaihtamista määräajassa ammatissa jatkaakseen.

Vaatimusten tavoitteena on taksikuljetusten turvallisuuden ja laadun lisääminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen. Lupamennettelyllä varmistettaisiin kuljettajien ennakkollinen ja toiminnan aikainen valvonta. Lupaedellytyksiä ja luvan peruuttamista koskevilla säännöksillä toteutettaisiin viranomais toimien ennustettavuus. Kysymyksessä on ammattiliikenteen kuljettaja, jonka toiminnasta asiakkaiden turvallisuus on riippuvainen. Taksikuljetuksissa on paljon erityisryhmiä, jotka ovat erityisen riippuvaisia kuljettajasta. Tästä syystä on tarpeen asettaa tiukat vaatimukset kuljettajalle, tämän terveydentilalle ja muulle sopivuudelle ja luotettavuudelle, erityisesti liikennenerikosten ja henkeen ja terveyteen kohdistuvien tekojen kohdalla. Sopivuuden arviointi rikostaustan perusteella tapahtuisi vain vakavien ja tehtävän kannalta olennaisten rikkomusten, laiminlyöntien tai puutteiden perusteella ja ne voisivat johtaa myös lupaan puuttumiseen. Tehtävässä toimimiseksi kuljettajalta on voitava vaatia, että hän täyttää tehtävässä toimimisen edellytyk-

set, ja myös tarvittaessa asianmukaisesti osoittaa ne lupaviranomaiselle. Muiden seuraamusten, kuten varoituksen, käyttö peruuttamisen sijaan on sovittava turvallisuutta koskevien vaatimusten mukaan.

Jatkokoulutusvaatimuksen kohdistumiseksi tasapuolisesti kaikkiin kuljettajiin sekä koulutuksen suorittamisen seurannan ja lupaviranomaisen toiminnan järjestäminen tarkoituksenmukaisesti edellyttäisivät kaikkien nykyisten ammattijolupien vaihtamista ensimmäisen jatkokoulutusjakson yhteydessä.

Taksinkuljettajan ajolupasäännösten on katsottava vastaavan valiokunnan ilmaisemia vaatimuksia eikä niitä ole pidettävä perustuslain elinkeinovapauden kannalta ongelmallisina.

Julkisen hallintotehtävän hoitaminen muun kuin viranomaisen toimesta

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, menettely ei vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia eikä sisällä merkittävää julkisen vallan käyttöä. Julkisina hallintotehtävinä on pidettävä esityksen valvontaan sekä kokeen vastaanottamiseen ja sen suorittamisesta todistuksen antamiseen liittyviä tehtäviä.

Perustuslakivaliokunta on käsitellyt hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle esimerkiksi lausunnoissaan 33/2004 vp (sairausvakuutuslaki), 11/2006 vp (ajoneuvoverolaki), 52/2006 vp (laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta) ja 45/2006 vp (laki metsäkeskuksista). Valiokunta on lausunnoissaan korostanut, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistaminen edellyttää, että toiminnassa noudatetaan hallinnon yleislakeja, kuten hallintolakia, kielilakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja että asioita käsittelevät toimivat virkavastuulla. Tehtävän hoidon tarkoituksenmukaisuutta, samoin julkisen hallintotehtävän merkittävyyttä, arviotaessa on valiokunnan mukaan kiinnitettävä huomiota tehtävän luonteeseen sekä myös tehtävän hoidon tapahtumiseen vastuullisen

viranomaisen johdolla ja ohjauksessa sekä toimijan toimivaltuuksiin.

Esityksessä ehdotetaan, että Ajoneuvohallintokeskus voisi valvontaan, kokeen vastaanottamiseen ja todistuksen antamiseen liittyviä tehtäviä hoitaessaan käyttää apunaan yksityisiä tai julkisia palveluntuottajia. Taksinkuljettajan kokeessa päätetään yhdeltä osalta henkilön oikeudesta toimia taksinkuljettajana. Kuljettajaksi aikovan sopivuuden arviointi ja paikallistuntemuksen selvittäminen kuuluvat lupaviranomaisena poliisille. Kokeen hyväksymistä tai hylkäämistä koskeva päätös olisi hallintopäätös, joka vaikuttaa henkilön oikeusasemaan. Arviointiin liittyy vastaavaa julkisen vallan käyttöä kuin ajokorttitutkinnossa. Esityksen mukaan Ajoneuvohallintokeskus voisi antaa tehtävät palveluntuottajien hoidettaviksi. Palvelun tuottajan kanssa tehtävään sopimukseen sovellettaisiin ajopiirturikortin myöntämisen järjestämisestä annetun lain säännöksiä. Muutoin sovellettaisiin kuljettajantutkintotoiminnasta annettua lakia, minkä toiminnan yhteydessä kokeeseen ja valvontaan sekä tietojen rekisteröintiin liittyvien tehtävien hoito voitaisiin järjestää. Mainittuihin lakeihin sisältyvät säännökset hyvän hallinnon huomioon ottamisesta, kuten hallintolain, kielilain, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain noudattamisesta sekä toiminnan riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta. Taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annettavaksi ehdotettuun lakiin sisältyisivät oikaisua ja muutoksenhakua sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevat säännökset. Toimintaa koskevilla vaatimuksilla turvattaisiin myös kansalaisten oikeusturva ja perusoikeuksien toteutuminen.

Ajoneuvohallintokeskuksella ei ole alueorganisaatiota, jota voitaisiin hyödyntää kokeen vastaanottamisessa ja koulutuksenjärjestäjien valvonnassa, minkä johdosta tehtävän hoitamista esitetyllä tavalla voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Tutkinnon vastaanottajat vastaisivat valvontaan sekä kokeen vastaanottamiseen ja koesuorituksen arviointiin liittyvistä tehtävistä ja antaisivat ajolupahakemukseen tarvittavan todistuksen taksinkuljettajan kokeen suorittamisesta. Tehtävien luonne ja siihen liittyvät toimivaltuudet huomioiden kysymyksessä olisi julkinen hal-

lintotehtävä, mutta siihen ei sisältyisi merkittävää julkisen vallan käyttöä. Toimintaa ja toimijoita koskevissa vaatimuksissa otettaisiin huomioon kansalaisten oikeusturva ja perusoikeuksien toteutuminen vastaavasti kuin jos tehtävä hoidettaisiin viranomaisen toimesta. Tehtävien järjestämisen ehdotetulla tavalla on katsottava vastaavan valiokunnan ilmaisemia vaatimuksia eikä menettelyä ole

pidettävä perustuslain kannalta ongelmallisena.

Edellä kerrotuilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**taksinkuljettajien ammattipätevyydestä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään ammattipätevyydestä, joka kuljettajalta vaaditaan taksiliikennelain (217/2007) mukaisessa taksiliikenteessä.

2 §

Ammattipätevyys

Taksinkuljettajalta vaaditaan tehtävän edellyttämä ammattitaito. Hänen on oltava muutenkin tehtävään sopiva.

Ammattitaidon saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi kuljettajan on suoritettava taksinkuljettajan koulutus ja koe sekä tässä laissa tarkoitettu jatkokoulutus.

3 §

Taksinkuljettajan ajolupa

Osoitukseksi 2 §:ssä tarkoitetusta ammattipätevyydestä poliisi myöntää hakemuksesta taksinkuljettajan ajoluvan.

Oikeus taksinkuljettajana toimimiseen alkaa kun ajolupa luovutetaan hakijalle, jollei 10 tai 13 §:stä muuta johdu.

4 §

Ajoluvan myöntämisen edellytykset

Taksinkuljettajan ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hakijalla on muu auton ajo-oikeus kuin kahdeksi vuodeksi saatu lyhytaikainen ajo-oikeus tai muussa ETA-valtiossa annettu auton ajokortti ja hän täyttää mainittua ajo-oikeutta tai ajokorttia koskevat tarkemmat vaatimukset, joista säädetään valtioneuvoston asetuksella;

2) hakija ei ole täyttänyt 70 vuotta;

3) hakija täyttää säädetyt terveysvaatimukset;

4) hakija on suorittanut hyväksytysti taksinkuljettajan koulutuksen ja kokeen;

5) hakijalla on auton asemapaikkaa vastaava paikallistuntemus;

6) hakija on muutenkin henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva taksinkuljettajaksi.

Jos yhteiskunnan järjestämien opetus-, sosiaali- tai terveystoimen sopimuksenvaraisten kuljetusten tai muiden säännöllisten kuljetusten keskeytymättömyyden turvaamiseksi on

tarpeen, ajolupa voidaan poikkeustapauksessa, koulutuksen saatavuuteen liittyvien erityisten vaikeuksien vuoksi, myöntää 1 momentin 4 kohdasta poiketen ehdolla, että hakija osoittaa lupaviranomaisen asettamassa, enintään kuuden kuukauden määräajassa, suorittaneensa mainitussa kohdassa tarkoitettua kokeen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia menettelyä koskevia säännöksiä.

5 §

Terveys

Taksinkuljettajan on täytettävä C- ja D-luokan ajokorttilupaa koskevat terveysvaatimukset ja hänellä on muutenkin oltava sellaiset terveydelliset edellytykset, jotka ovat tarpeen matkustajien turvallisuuden ylläpitämiseksi ja näiden avustamiseksi. Ajoneuvohallintokeskus voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksen taksinkuljettajan ajolupaa koskevista terveysvaatimuksista.

Terveysvaatimusten täytyminen on osoitettava ajolupaa haettaessa ja sen voimassaoloa jatkettaessa. Tarkempia säännöksiä asiasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Poliisi voi muulloinkin vaatia kuljettajan määräajassa esittämään lääkärinlausunnon terveysvaatimusten täyttymisestä, jos on syytä epäillä, ettei ajoluvan haltija enää täytä säädettyjä vaatimuksia. Terveystilaa koskevasta lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta säädetään tieliikennelain (267/1981) 73 a §:ssä.

6 §

Koulutus

Koulutuksessa annetaan perustiedot taksinkuljettajan ammatin harjoittamisen vaatimuksista sekä kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Tarkemmat säännökset koulutuksen sisällöstä sekä säännökset koulutuksen vähimmäismäärästä ja toteutuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Opetusta annettaessa on noudatettava Ajoneuvohallintokeskuksen vahvistamaa koulu-

tusohjelmaa. Koulutusohjelmasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Koulutuksen hyväksytysti suorittaneelle on annettava siitä todistus.

7 §

Koe

Kokeen hyväksytty suorittaminen osoittaa, että kokelaalla on taksinkuljettajan tehtävässä tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Paikallistuntemuksen osoittamisesta säädetään 8 §:ssä. Kokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että kokelas on suorittanut taksinkuljettajan koulutuksen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kokeen sisällöstä ja toteuttamisesta sekä muista kokeen vaatimuksista.

Kokeen hyväksytysti suorittaneelle on annettava siitä todistus.

Ajoneuvohallintokeskus vastaa kokeen järjestämisestä ja valvonnasta.

8 §

Paikallistuntemus

Taksinkuljettajalla on oltava auton asemapaikan ja sen lähiympäristön katu- ja tieverkkoon, reittien ja erilaisten hallinto- ja palvelulaitosten ja muiden tunnetuimpien käyntikohteiden tuntemus sekä muun lähialueen yleispiirteinen tuntemus.

Auton asemapaikan poliisi vastaa paikallistuntemuksen toteutamisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä paikallistuntemuksen sisällöstä ja sen osoittamisen vaatimuksista.

9 §

Henkilökohtaiset ominaisuudet

Arvioitaessa, onko hakija henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva taksinkuljettajaksi, otetaan huomioon hänen edellytyksensä vuorovaikutukseen kuljetettavien kanssa ja vuorovaikutuksessa tarvittava suomen tai ruotsin kielen taito.

Hakijaa ei pidetä sopivana taksinkuljettajaksi, jos:

1) hän on ajoluvan hakemista edeltäneen viiden vuoden aikana syyllistynyt rattijuopumukseen, törkeään rattijuopumukseen, törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen, kulkuneuvon kuljettamiseen oikeudetta tai tieliikennelain 75 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tekoon, joka osoittaa vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuutta kohtaan;

2) hän on luvan hakemista edeltäneen vuoden aikana syyllistynyt muuhun kuin 1 kohdassa tarkoitettuun liikenne rikokseen tai -rikkomukseen siten, että edellytykset ajokieltoon määräämiselle tieliikennelain 75 §:n 2 momentin 5 kohdan tai 3 momentin perusteella täyttyvät taikka hän on tuona aikana ollut ajokiellossa mainituissa lainkohdissa tarkoitettujen toistuvien liikenne rikosten vuoksi;

3) hän on luvan hakemista edeltäneen viiden vuoden aikana syyllistynyt henkeen tai terveyteen kohdistuvaan tai muuten väkivaltaista käyttäytymistä osoittavaan rikokseen, seksuaalirikokseen tai muuhun vastaavaan rikokseen ja teko osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan taksinkuljettajana;

4) hän on luvan hakemista edeltäneen viiden vuoden aikana syyllistynyt muuhun rikokseen, joka osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan taksinkuljettajana;

5) hän on poliisin pitämästä rekisteristä ilmenevien tietojen perusteella muutoin toiminnallaan osoittanut olevansa elämäntavaltaan tai henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ilmeisen sopimaton toimimaan taksinkuljettajana.

10 §

Ajoluvan myöntäminen

Ajolupa myönnetään viideksi vuodeksi, kuitenkin enintään ajaksi, jonka hakijan ajo-oikeus on voimassa, ellei 4 §:n 1 momentin 2 kohdasta muuta johdu.

Ajolupaan voidaan liittää taksin kuljettamista tai luvansaajan velvollisuuksia koskevia ehtoja. Jos on syytä epäillä, ettei hakija ole säilyttänyt ajotaitoaan, poliisi voi ennen ajoluvan myöntämistä määrätä hakijan toi-

mittamaan todistuksen uudesta kuljettajan-tutkinnosta.

Ajolupaan merkitään auton asemapaikka tai ne asemapaikat, joita vastaava paikallistuntemus kuljettajalla on. Jos kuljettajalle aikaisemmin annettu taksinkuljettajan ajolupa on voimassa, hänen on annettava se lupaviranomaiselle, kun uusi lupa luovutetaan. Ajoluvan hakemisesta, myöntämisestä ja myöntämiseen liittyvästä menettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Poliisin hallintopäätös ajoluvan myöntämisestä voidaan 3 §:n 2 momentista poiketen hyväksyä enintään yhden kuukauden ajan päätöksen tekemisestä osoitukseksi oikeudesta toimia taksinkuljettajana, jos ajojen aloittamiseen ennen ajoluvan luovuttamista on erityinen tarve ja edellytykset ajoluvan luovuttamiselle ovat olemassa. Mitä tässä laissa säädetään ajoluvasta, koskee myös tässä momentissa tarkoitettua päätöstä, jos sitä käytetään taksinkuljettajan kelpoisuuden osoittamiseen.

11 §

Ennakkotieto uuden ajolupahakemuksen käsittelylle

Jos hakemus ajoluvan saamiseksi hylätään 9 §:n 2 momentin 1—4 momentin nojalla, lupaviranomainen voi merkitä päätökseen ajankohdan, jonka jälkeen lupa-asia voidaan uudesta hakemuksesta ottaa aikaisintaan uudelleen käsiteltäväksi mainitun kohdan estämättä luvan myöntämistä, jollei muuta estettä hakemuksen käsittelylle ole.

12 §

Jatkokoulutus

Ammatinharjoittamisen edellytysten ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi taksinkuljettajan on saatava jatkokoulutusta kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä taksinkuljettajan koulutuksen oppiaineissa.

Jatkokoulutuksessa on noudatettava Ajo-neuvohallintokeskuksen vahvistamaa koulutusohjelmaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään jatkokoulutuksen vähimmäismää-

rästä ja toteutuksesta sekä koulutusohjelmasta.

Jatkokoulutuksesta on annettava oppilaalle todistus.

13 §

Ajoluvan voimassaolon jatkaminen

Ajoluvan voimassaoloa jatketaan viideksi vuodeksi kerrallaan, jos hakija täyttää 4 §:n 1 momentissa säädetyt ajoluvan saamisen edellytykset ja osoittaa saaneensa säädetyt jatkokoulutuksen. Ajoluvan voimassaoloa voidaan mainitun 4 §:n 1 momentin 6 kohdan estämättä jatkaa, jos ajolupa on ollut peruutettuna 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun rikoksen perusteella tai jos hakijalla on alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa (439/2008) tarkoitettu ajo-oikeus. Ajo-oikeutta ei voida kuitenkaan jatkaa, jos rikos on poikkeuksellisen vakava tai siihen on muu erityinen syy.

Poliisin hallintopäätös ajoluvan voimassaolon jatkamisesta voidaan 3 §:n 2 momentista poiketen hyväksyä enintään yhden kuukauden ajan päätöksen tekemisestä osoitukseksi oikeudesta toimia taksinkuljettajana, jos voimassaolon jatkamista on haettu ennen ajoluvan voimassaolon päättymistä, edellytykset ajoluvan luovuttamiselle ovat olemassa eikä uutta ajolupaa ole luovutettu ennen edellisen ajoluvan voimassaolon päättymistä. Mitä tässä laissa säädetään ajoluvasta, koskee myös tässä momentissa tarkoitettua päätöstä, jos sitä käytetään taksinkuljettajan kelpoisuuden osoittamiseen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ajoluvan voimassaolon jatkamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

14 §

Ajoluvan kelpoisuusalueen laajentaminen

Ajoluvan kelpoisuus voidaan hakemukselta laajentaa uuteen asemapaikkaan, jos ajoluvanhaltija osoittaa 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun paikallistuntemuksen tämän asemapaikan osalta. Hakemisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Perusteet ajoluvan peruuttamiselle

Ajolupa on peruutettava, jos luvan haltija:

1) ei enää täytä ajoluvan myöntämisen edellytyksiä;

2) ei noudata asetettuja lupaehtoja;

3) ei noudata säännöksiin tai poliisin erilliseen määräykseen perustuvaa velvollisuuttaan toimittaa tässä laissa tarkoitettu lausunto terveydentilastaan tai todistus ajokyvystään;

4) itse pyytää luvan peruuttamista.

Ajoluvan peruuttaminen on otettava viivytyksettä tutkittavaksi, jos 1 momentissa tarkoitettu peruste luvan peruuttamiselle ilmenee.

16 §

Ajoluvan peruuttaminen kokonaan

Ajolupa peruutetaan kokonaan 15 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella.

17 §

Ajoluvan peruuttaminen toistaiseksi

Ajolupa peruutetaan toistaiseksi, jos luvan haltija:

1) määrätään ajokieltoon toistaiseksi;

2) ei enää täytä ajoluvan terveysvaatimuksia;

3) ei ole asetetussa määräajassa toimittanut todistusta 4 §:n 2 momentissa tarkoitetusta taksinkuljettajan kokeen suorittamisesta hyväksytysti taikka muuta selvitystä, jonka poliisi on tämän lain nojalla määrännyt esitettäväksi.

18 §

Ajoluvan peruuttaminen määräajaksi

Muusta kuin 16 tai 17 §:ssä säädetyistä syistä ajolupa peruutetaan määräajaksi, vähintään kuudeksi kuukaudeksi ja enintään viideksi vuodeksi.

Määräajan pituudesta määrittäessä otetaan huomioon erityisesti peruuttamisen perustee-

na olevan teon vakavuus ja teko-olosuhteet. Erityisen painavasta syystä määräaika voidaan määrätä kuutta kuukautta lyhyemmäksi. Ajolupa on kuitenkin aina peruutettava vähintään ajokiellon tai väliaikaisen ajokiellon ajaksi.

19 §

Ajoluvan peruuttaminen väliaikaisesti

Ajolupa voidaan peruuttaa väliaikaisesti, jos on todennäköistä, että luvan haltija on syyllistynyt 9 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun tekoon ja matkustajien turvallisuus sitä edellyttää. Väliaikainen peruuttaminen on muutoksenhausta huolimatta voimassa, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos syyte raukeaa, ajolupa on viivytyksettä palautettava haltijalleen, jollei syytä ajoluvan peruuttamiselle muuten ole.

Ajolupa on peruutettava väliaikaisesti, jos kuljettaja määrätään väliaikaiseen ajokieltoon.

20 §

Peruutetun ajoluvan luovuttaminen poliisille

Taksinkuljettajan ajolupa on luovutettava poliisille, kun ajolupa peruutetaan.

21 §

Ajoluvan palauttaminen haltijalleen peruuttamisen jälkeen

Määräajaksi peruutettu ajolupa palautetaan haltijalleen määräajan päätyttyä. Jos ajolupa peruutetaan toistaiseksi, ajoluvan palauttamisen edellytyksenä on, että ajoluvan haltija osoittaa peruuttamisperusteen poistuneen. Ajolupaa ei kuitenkaan palauteta, jos sen voimassaolo on päättynyt.

Ennen ajoluvan palauttamista luvanhaltijan sopivuus on arvioitava uudelleen 9 §:n mukaisesti. Jos on 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu syy epäillä, ettei luvan haltija ole säilyttänyt ajotaitoaan, poliisi voi ennen luvan pa-

lauttamista määrätä hänet toimittamaan määräajassa todistuksen uudesta kuljettajantutkinnosta.

22 §

Varoituksen käyttö ajolupaseuraamuksena

Taksinkuljettajalle voidaan ajoluvan määrällisen peruuttamisen asemesta antaa varoitus, jos ajoluvan peruuttamista on pidettävä kohtuuttomana seuraamuksena, eikä teon ole katsottava osoittavan piittaamattomuutta taksinkuljettajan vastuista ja velvollisuuksista tai yleensä säännösten ja määräysten noudattamisesta taikka hänelle aiemmin määrättyistä seuraamuksista.

23 §

Ajoluvan lomake ja mukana pitäminen

Ajolupa annetaan Ajoneuvohallintokeskuksen lomakkeella. Liikenne- ja viestintäministeriö vahvistaa lomakkeen kaavan sisäasiainministeriötä kuultuaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ajoluvan lomakkeen tietosisällöstä ja muista vaatimuksista.

Ajolupa on pidettävä ajossa mukana ja pyydettyessä esitettävä poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitosmiehelle. Ajolupa on sijoitettava autossa niin, että se on matkustajien nähtävissä.

Poliisi voi keskeyttää ajon, jos kuljettajalla ei ole ajolupaa mukanaan.

24 §

Ajoluvan kaksoiskappale

Jos ajolupa on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu tai siihen merkityissä haltijan tiedoissa on tapahtunut muutos, kuljettajalle voidaan antaa ajoluvan kaksoiskappale. Tarkemmat säännökset ajoluvan kaksoiskappaleen myöntämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Jos kadonnut ajolupa myöhemmin löytyy, se on luovutettava poliisille.

25 §

Taksin luovuttaminen kuljetettavaksi

Taksin saa luovuttaa 1 §:ssä tarkoitettuja ajoja varten vain sellaisen henkilön kuljetettavaksi, joka esittää voimassa olevan ajoluvan. Ajoneuvon luovuttamisesta toisen kuljetettavaksi säädetään lisäksi tieliikennelaissa.

26 §

Koulutuslupa

Taksinkuljettajan koulutuksen ja jatkokoulutuksen järjestämiseen vaaditaan koulutuslupa. Koulutusluvan myöntää Ajoneuvohallintokeskus. Koulutuslupa myönnetään viideksi vuodeksi.

Koulutusluvan saajaksi voidaan hyväksyä yritys, yhteisö tai säätiö, jolla on toiminnan edellyttämät opetukselliset, ammatilliset, taloudelliset ja muut voimavarat.

Lupaviranomainen voi liittää koulutuslupa koulutuksen järjestämistä koskevia ehtoja. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia koulutusluvan myöntämistä ja siinä noudatettavaa menettelyä koskevia säännöksiä.

27 §

Koulutusluvan hakeminen

Koulutuslupaa haetaan kirjallisesti.

Hakemuksesta on käytävä ilmi koulutuksen järjestäjää, koulutusohjelmaa ja sen toteuttamista sekä opetushenkilöstöä koskevat tiedot. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koulutusluvan hakemisesta.

28 §

Koulutusluvan haltijan velvollisuudet

Koulutusluvan haltija vastaa siitä, että koulutus annetaan säännösten, koulutuslupaa haettaessa annettujen tietojen ja lupaehtojen mukaisesti. Koulutusluvan haltija vastaa 6 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 3 momentissa tarkoitettujen todistusten antamisesta.

Koulutusluvan haltijan on säilytettävä koulutuksen järjestämistä ja koulutuksen suorittaneita koskevat asiakirjat niin kauan kuin koulutuksesta annettua todistusta voidaan käyttää ajoluvan hakemiseen. Tietoja saadaan luovuttaa Ajoneuvohallintokeskukselle ja hakemusasian käsittelemiseksi poliisille. Säilytysajan päätyttyä koulutuksen suorittajia koskevat henkilötiedot on hävitettävä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin asiakirjojen säilytysajoista.

Jos koulutuslupaa haettaessa annetuissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia, koulutusluvan haltijan on viipymättä ilmoitettava siitä valvojalle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä muutoksista, joista ilmoitusta ei vaadita.

29 §

Opetushenkilöstö

Koulutusluvan haltijalla on oltava ammattitaitoinen opetushenkilöstö. Opettajalla on oltava tehtävän edellyttämä koulutusalan ja toimialan tuntemus.

Koulutusluvan haltijalla on oltava koulutuksesta vastaava johtaja, joka ohjaa, valvoo ja kehittää koulutusta. Hänellä on oltava riittävä toimialan ja sen säännösten tuntemus sekä käytännön kokemusta alalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetushenkilöstön vaatimuksista.

30 §

Koulutusluvan peruuttaminen

Koulutusluvan haltijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos koulutusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai lupaehtoja rikotaan taikka opetusta ei hoideta asianmukaisesti.

Jos koulutusluvan haltija ei enää täytä koulutusluvan edellytyksiä, koulutusluvan haltijalle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika korjata puutteet.

Lupa voidaan peruuttaa, jos 1 momentissa tarkoitettu rikkomus on olennainen tai jatkuu toistuvasti varoituksesta huolimatta taikka 2

momentissa tarkoitettuja puutteita ei korjata määräajassa.

31 §

Valvonta

Ajoneuvohallintokeskus vastaa koulutusluvan haltijoiden valvonnasta.

Valvojalla on oikeus päästä seuraamaan opetusta ja saada valvonnassa tarvittavat tiedot. Koulutusluvan haltijan on järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastuksia ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

Valvonnan yhteydessä havaitut puutteet tai laiminlyönnit on viipymättä saatettava koulutusluvan myöntäjän tietoon tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

32 §

Kokeen arvioijan kelpoisuus

Kokeen arvioijalla on oltava riittävä koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu osaaminen ja ammattitaito sekä koulutusvaatimusten ja toimialan lainsäädännön ja käytäntöjen tuntemus. Kokeen arvioijan kelpoisuusvaatimuksista voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

33 §

Taksinkuljettajan ammattipätevyyttä koskevien tietojen ilmoittaminen rekisteriin

Taksinkuljettajan ammattipätevyyttä koskevien tietojen tallettamisesta ajoneuvoliikennerekisteriin säädetään ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003). Sen joka antaa 6 §:n 3 momentissa tai 12 §:n 3 momentissa tarkoitettun todistuksen koulutuksen suorittamisesta taikka 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun todistuksen kokeen suorittamisesta, ja poliisin, joka tekee taksinkuljettajan ajolupaa tai sen kaksoiskappaletta koskevan päätöksen, on ilmoitettava tarvittavista rekisteriin talletettavista tiedoista Ajoneuvohallintokeskukselle. Ilmoituksista ja niiden

tekemisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Eräiden viranomaistehtävien hoitaminen

Ajoneuvohallintokeskus voi toteuttaa 7 §:n 3 momentissa tarkoitettun taksinkuljettajan kokeen järjestämisen ja valvonnan sekä 31 §:ssä tarkoitettun koulutusluvan haltijoiden valvonnan kuljettajantutkinnon vastaanottamisen yhteydessä hoidettavaksi hankkimalla tarvittavat palvelut yksityiseltä tai julkiselta palvelun tuottajalta tekemällä asiasta sopimuksen. Sopimukseen sovelletaan, mitä ajo- ja piirturikorttien myöntämisen järjestämisestä annetussa laissa (629/2004) säädetään sopimuksesta. Sopimuksen mukaiseen toimintaan sovelletaan, mitä kuljettajantutkintoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 4—12 ja 16 §:ssä säädetään toiminnan ja sen järjestämisen vaatimuksista.

Ajoneuvohallintokeskus voi yhdistää 33 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottamisen sekä tietojen rekisteriin tallettamisen 1 momentissa tarkoitettun kokeen järjestämisestä yhteydessä hoidettavaksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnasta tässä pykälässä tarkoitettujen palvelujen järjestäjänä.

35 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 §:n säännöksiä henkilöiden kuljettamisesta ilman taksinkuljettajan ajolupaa, 10 §:n 3 momentin, 20 §:n tai 24 §:n 2 momentin säännöstä ajoluvan luovuttamisesta poliisille, 23 §:n 2 momentin säännöksiä taksinkuljettajan ajoluvan mukana pitämisestä, esittämisestä ja näkyvillä pitämisestä tai 25 §:n säännöksiä ajoneuvon luovuttamisesta, on tuomittava *kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Joka harjoittaa tässä laissa tarkoitettua koulutus-, koe- tai valvontatoimintaa ilman tässä laissa tarkoitettua lupaa, sopimusta tai muuta

oikeutusta, on tuomittava *luvattomasta taksinkuljettajan ammattipätevyyskoulutustoinnasta* sakkoon.

36 §

Viittaukset muualla laissa oleviin rangaistus-säännöksiin

Rangaistus kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 10 §:ssä.

Rangaistus luvattoman taksiliikenteen harjoittamisesta, taksiluvan toisen käyttöön luovuttamisesta sekä taksiluvan mukana pitämistä tai esittämisvelvollisuuden laiminlyömisestä säädetään taksiliikennelain 28 §:ssä.

37 §

Rikosoikeudellinen virkavastuu

Kokeen vastaanotto- ja arviointitehtäviä sekä valvontaa suorittavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

38 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Ajoneuvohallintokeskuksen koulutusluvan saaneen tämän lain nojalla tekemään päätökseen taikka Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella toimivan kokeen vastaanottajan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa hakea oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaanista.

Ajoneuvohallintokeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta tai muutoin tämän lain nojalla tekemään päätökseen samoin kuin poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea valittamalla muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Taksinkuljettajan ajoluvan peruuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

39 §

Virka-apu

Ajoneuvohallintokeskuksella sekä 34 §:n mukaisesti valvontatehtäviä hoitavilla on oikeus saada poliisilta virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

41 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn henkilöauton ammattiajoluvan voimassaolo lakkaa viiden vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta, jollei ammattiajolupaan ole merkitty aikaisempaa voimassaolon päättymisajankohtaa tai se muusta syystä lakkaa olemasta voimassa sitä ennen. Toimiakseen edelleen taksinkuljettajana tällaisen ammattiajoluvan haltijan on haettava ammattiajoluvan vaihtamista tässä laissa tarkoitettuun taksinkuljettajan ajolupaan ja samassa yhteydessä osoitettava saaneensa tässä laissa säädetyn jatkokoulutuksen. Ammattiajoluvan vaihtamisesta on muutoin voimassa, mitä taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolon jatkamisesta tässä laissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaihtamisesta noudatettavasta menettelystä.

Invataksin kuljettamiseen rajoitetun henkilöauton ammattiajoluvan vaihtaminen tässä laissa tarkoitetuksi taksinkuljettajan ajoluvaksi edellyttää, että hakija osoittaa auton asemapaikkaa vastaavan paikallistuntemuksen. Ajolupa myönnetään olemaan voimassa 2 momentissa tarkoitettuun ajoluvan vaihtamisen määräpäivään, ellei ammattiajolupaan ole merkitty aikaisempaa voimassaolon päättymisajankohtaa tai se muusta syystä lakkaa olemasta voimassa sitä ennen tai jos hakija osoittaa saaneensa säädetyn jatkokoulutuksen, siten kuin tässä laissa säädetään. Ammattiajoluvan vaihtamisesta on muutoin voimassa, mitä taksinkuljettajan ajoluvan

voimassaolon jatkamisesta tässä laissa säädetään.

Jos henkilöauton ammattiajoluvan haltija hakee ajoluvan kaksoiskappaletta ennen 2 momentissa tarkoitettua ajoluvan vaihtamisen määräpäivää, hänelle annetaan tämän lain mukainen taksinkuljettajan ajolupa. Se on voimassa mainittuun määräpäivään saakka, jollei ammattiajolupaan ole merkitty aikaisempaa voimassaolon päättymisajankohtaa tai se muusta syystä lakkaa olemasta voimassa sitä ennen tai jos hakija samalla osoittaa saaneensa säädetyn jatkokoulutuksen, siten kuin tämän lain nojalla säädetään.

Jos invataksin kuljettamiseen rajoitetun henkilöauton ammattiajoluvan haltija, joka ei täytä 3 momentin vaatimuksia, hakee ammattiajoluvan kaksoiskappaletta ennen 2 momentissa tarkoitettua ajoluvan vaihtamisen

määräpäivää, hänelle annetaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukainen invataksin kuljettamiseen rajoitetun henkilöauton ammattiajoluvan kaksoiskappale, joka on voimassa mainittuun määräpäivään, jollei ammattiajolupaan ole merkitty aikaisempaa voimassaolon päättymisajankohtaa tai se muusta syystä lakkaa olemasta voimassa sitä ennen.

Mitä tässä laissa säädetään taksinkuljettajan ajoluvasta ja sen haltijasta, lukuun ottamatta 23 §:n 1 momenttia ajoluvan lomakkeesta ja 2 momenttia ajoluvan näkyvillä pitämisestä, koskee ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyä henkilöauton ammattiajolupaa ja sen haltijaa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**tieliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 82 b §, sellaisena
 kuin se on laissa 676/1990, ja

muutetaan 73 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 113/2004, seuraavasti:

73 §

Terveydentilan valvonta

Suomessa vakinaisesti asuvan ajo-oikeuden haltijan on toimitettava asuinpaikkansa poliisille lääkärin tai optikon antama lausunto näkökykyä koskevien vaatimusten täyttymisestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän on täyttänyt 45 vuotta. Kuorma-auton tai linja-auton ajo-oikeuden haltijan on toimitettava asuinpaikkansa poliisille lääkärinlausunto terveysvaatimusten täyttymisestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän täyttää 50,

55, 60 tai 65 vuotta. Tässä momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos määräajan alkaessa on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta siitä, kun ajo-oikeuden haltijaa koskevien terveysvaatimusten täyttyminen on osoitettu poliisille toimitetulla lääkärinlausunnolla muun syyn kuin tämän momentin mukaisen määräaikaistarkastuksen johdosta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

3.

Laki**Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) 2 §:n 1 momentin 18 kohta, sellaisena kuin se on laissa 274/2007, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1103/2002 ja 696/2006 sekä mainitussa laissa 274/2007, uusi 19 kohta seuraavasti:

2 §

Tehtävät

misestä, koulutusohjelmien hyväksymisestä ja koulutuksen valvonnasta sekä taksinkuljettajien kokeeseen liittyvistä tehtävistä.

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

18) vastata sille osoitetuista kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyteen ja jatkokoulutukseen sekä kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämiseen liittyvistä tehtävistä;

19) vastata taksinkuljettajien koulutuksen ja jatkokoulutuksen koulutuslupien myöntä-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin

4.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 3 §:n 2 momentin 4 ja 8 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentin 6 ja 13 kohta, 6 §:n 1 ja 3 kohta, 9 §:n 1 momentin 5 kohta, 11 §:n 1 momentin 5 kohta ja 12 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 8 kohta, 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 11 §:n 1 momentin 5 kohta ja 12 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 276/2007, 4 §:n 1 momentti laissa 859/2005 ja 9 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 403/2005, seuraavasti:

3 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa lisäksi tietoja luonnollisista henkilöistä:

4) joilla on taksinkuljettajan ajolupa tai liikenneopettajalupa;

8) joilla on kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa (273/2007) tai taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa (/) säädetty pätevyys tai jotka ovat ilmoittautuneet tällaiseen pätevyteen vaadittavaan koulutukseen.

4 §

Rekisteriin tallettavat perustiedot

Luonnollisista henkilöistä saa rekisteriin perustietoina tallettaa nimen, henkilötunnuksen taikka henkilötunnuksen puuttuessa tiedon syntymäajasta, tiedon syntymäkotikunnasta, syntymävaltiosta ja kansalaisuudesta sekä muina perustietoina osoite- ja muun yhteystiedon, tiedon kotikunnasta, äidin- ja asiointikielystä ja henkilön kuolemasta samoin kuin tiedon siitä, että ajoneuvon omistaja tai haltija on luonnollinen henkilö. Lisäksi 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 3 §:n 2 momentin 1, 2, 4 ja 8 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä saa tallettaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen.

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

6) liikenneopettajaluvan myöntämisestä;

13) kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä varten koulutusta antaneesta koulutuskeskuksesta, taksinkuljettajan ajolupaa varten koulutusta antaneesta koulutusluvan haltijasta, saadusta koulutuksesta ja sen kestosta, suoritetusta kokeesta ja siitä annetusta todistuksesta, jatkokoulutuksen suorittamisesta ja siitä annetusta todistuksesta sekä kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyskortin, taksinkuljettajan ajoluvan tai tällaisen kaksoiskappaleen myöntämisestä ja kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyydestä ajokorttiin tehdyistä merkinnöistä.

6 §

Arkaluonteisten tietojen tallettaminen

Rekisteriin saa sen lisäksi, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään, tallettaa:

1) ajokorttiluvan hakijasta, ajo-oikeuden haltijasta ja ajo-oikeutta vailla olevasta henkilöstä ajo-oikeutta koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa sekä taksinkuljettajan ajoluvan

hakijasta ja haltijasta ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten hänen terveydentilaansa koskevat tarpeelliset tiedot;

3) ajo-oikeutta koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten moottorikäyttöistä tai hinattavaa ajoneuvoa kuljettaessa tehtyjä rikoksia, niistä seuranneita rangaistuksia ja hallinnollisia tai muita seuraamuksia koskevat tiedot sekä ajokieltoon määräämistä, ajokorttiluvan ja ajokortin saamisen esteitä, taksinkuljettajan ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten luvan saamisen esteitä ja lupaseuraamuksia, ADR-ajoluvan ja muun luvan peruuttamista, ajo-oikeuden raukeamista ja varoituksen antamista sekä niiden perustana olevaa tekoa tai epäiltyä tekoa koskevat tiedot.

9 §

Henkilötietojen poistaminen rekisteristä

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä seuraavasti:

5) rekisteröidyn valokuva ja nimikirjoitus viiden vuoden kuluttua ajo-oikeuden, kuljettajakortin, kuljettajan ammattipätevyyden tai taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolon päättymisestä;

11 §

Oikeus tietojen saantiin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tietoja seuraavasti:

5) poliisilta tieto moottorikäyttöisen tai hinnattavan ajoneuvon anastuksesta sekä ajo-oikeutta ja siihen liittyvää hakemusta, ajokorttilupaa, opetuslupaa, harjoituslupaa, lii-

kenneopettajalupaa, taksinkuljettajan ajolupaa, vammaisen pysäköintilupaa, ajokortteja ja niihin kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyydestä tehtyjä merkintöjä, ajokorttiluvan tai ajokortin saamisen esteitä, ajokieltoja ja niiden perusteita, ADR-ajoluvan peruuttamista, ajo-oikeuteen sekä ajokorttilupaan ja muihin lupiin liittyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevat tiedot sekä tässä mainittujen ajokorttien ja lupien luovuttamista ja haltuunottoa koskevat tiedot;

12 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

7) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tai taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitettua koulutusta tai jatkokoulutusta antavalta koulutusta koskevia tietoja, kokeita vastaanottavalta kokeita koskevia tietoja sekä kuljettajan ammattipätevyyskortin tai taksinkuljettajan ajoluvan myöntäjältä myöntämistä koskevia tietoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Mitä tässä laissa säädetään taksinkuljettajan ajoluvasta, koskee myös ennen lain voimaantuloa myönnettyä henkilöauton ammattiajolupaa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 16 päivänä maaliskuuta 2007 annetun lain (273/2007) 24 §:n 1 momentti, ja
lisätään lakiin uusi 24 a §, seuraavasti:

24 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikko 3 §:n 1 momentin säännöksiä kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä, 17 §:n 2 momentin säännöksiä ammattipätevyyden osoittavan asiakirjan mukana pitämisestä tai esittämisestä, 17 §:n 3 momentin säännöksiä ajoneuvon luovuttamisesta, 8 tai 9 §:n säännöksiä ajoneuvon kuljettamisesta, on tuomitava *kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

24 a §

Viittaukset muualla laissa oleviin rangaistussäännöksiin

Rangaistus kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 10 §:ssä.

Rangaistus vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 13 §:ssä ja vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 19 §:ssä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

2.

Laki**tieliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 82 b §, sellaisena
 kuin se on laissa 676/1990, ja
muutetaan 73 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 113/2004, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

73 §

73 §

*Terveystilan valvonta**Terveystilan valvonta*

Suomessa vakinaisesti asuvan ajo-oikeuden haltijan on toimitettava asuinpaikkansa poliisille lääkärin tai optikon antama lausunto näkökykyä koskevien vaatimusten täyttymisestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän on täyttänyt 45 vuotta. Kuorma-auton tai linja-auton ajo-oikeuden haltijan tai henkilöauton ammattiajoluvan haltijan on toimitettava asuinpaikkansa poliisille lääkärinlausunto terveysvaatimusten täyttymisestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän täyttää 50, 55, 60 tai 65 vuotta. Tässä momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos määräajan alkaessa on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta siitä, kun ajo-oikeuden haltijaa koskevien terveysvaatimusten täyttyminen on osoitettu poliisille toimitetulla lääkärinlausunnolla muun syyn kuin tämän momentin mukaisen määräaikaistarkastuksen johdosta.

Suomessa vakinaisesti asuvan ajo-oikeuden haltijan on toimitettava asuinpaikkansa poliisille lääkärin tai optikon antama lausunto näkökykyä koskevien vaatimusten täyttymisestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän on täyttänyt 45 vuotta. Kuorma-auton tai linja-auton ajo-oikeuden haltijan on toimitettava asuinpaikkansa poliisille lääkärinlausunto terveysvaatimusten täyttymisestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hän täyttää 50, 55, 60 tai 65 vuotta. Tässä momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos määräajan alkaessa on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta siitä, kun ajo-oikeuden haltijaa koskevien terveysvaatimusten täyttyminen on osoitettu poliisille toimitetulla lääkärinlausunnolla muun syyn kuin tämän momentin mukaisen määräaikaistarkastuksen johdosta.

82 b §

(kumotaan)

Henkilöauton ammattiajolupa

Voimassa oleva laki

Henkilöautoa saa kuljettaa ammattimaisessa henkilöliikenteessä vain se, jolla on auton ajo-oikeuden lisäksi ammattiajolupa. Ammattiajoluovasta säädetään tarkemmin asetuksella.

_____

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
200 .*

_____

3.

Laki**Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) 2 §:n 1 momentin 18 kohta, sellaisena kuin se on laissa 274/2007, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1103/2002 ja 696/2009 sekä mainitussa laissa 274/2007, uusi 19 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Tehtävät**Tehtävät*

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

18) vastata sille osoitetuista kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyteen ja jatkokoulutukseen sekä kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämiseen liittyvistä tehtävistä.

18) vastata sille osoitetuista kuorma- ja linja-auton kuljettajien perustason ammattipätevyyteen ja jatkokoulutukseen sekä kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämiseen liittyvistä tehtävistä;

19) vastata taksin kuljettajien koulutuksen ja jatkokoulutuksen koulutuslupien myöntämisestä, koulutusohjelmien hyväksymisestä ja koulutuksen valvonnasta sekä taksinkuljettajien kokeeseen liittyvistä tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin

4.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 3 §:n 2 momentin 4 ja 8 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentin 6 ja 13 kohta, 6 §:n 1 ja 3 kohta, 9 §:n 1 momentin 5 kohta, 11 §:n 1 momentin 5 kohta ja 12 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 8 kohta, 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 11 §:n 1 momentin 5 kohta ja 12 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 276/2007, 4 §:n 1 momentti laissa 859/2005 ja 9 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 403/2005, seuraavasti:

Voimassaoleva laki

3 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa lisäksi tietoja luonnollisista henkilöistä:

4) joilla on *henkilöauton ammattiajolupa* tai liikenneopettajalupa;

8) joilla on kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa (273/2007) säädetty pätevyys tai jotka ovat ilmoittautuneet tällaiseen pätevyyteen vaadittavaan koulutukseen.

4 §

Rekisteriin talletettavat perustiedot

Luonnollisista henkilöistä saa rekisteriin perustietoina tallettaa nimen, henkilötunnuksen taikka henkilötunnuksen puuttuessa tiedon syntymäajasta, tiedon syntymäkotikunnasta, syntymävaltiosta ja kansalaisuudesta sekä muina perustietoina osoite- ja muun yhteystiedon, tiedon kotikunnasta, äidin- ja asiointikielestä ja henkilön kuolemasta samoin

Ehdotus

3 §

Rekisteröidyt

Rekisteriin saa tallettaa lisäksi tietoja luonnollisista henkilöistä:

4) joilla on *taksinkuljettajan ajolupa* tai liikenneopettajalupa;

8) joilla on kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa (273/2007) tai taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa (/) säädetty pätevyys tai jotka ovat ilmoittautuneet tällaiseen pätevyyteen vaadittavaan koulutukseen.

4 §

Rekisteriin talletettavat perustiedot

Luonnollisista henkilöistä saa rekisteriin perustietoina tallettaa nimen, henkilötunnuksen taikka henkilötunnuksen puuttuessa tiedon syntymäajasta, tiedon syntymäkotikunnasta, syntymävaltiosta ja kansalaisuudesta sekä muina perustietoina osoite- ja muun yhteystiedon, tiedon kotikunnasta, äidin- ja asiointikielestä ja henkilön kuolemasta samoin

kuin tiedon siitä, että ajoneuvon omistaja tai haltija on luonnollinen henkilö. Lisäksi 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä saa lisäksi tallettaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen.

kuin tiedon siitä, että ajoneuvon omistaja tai haltija on luonnollinen henkilö. Lisäksi 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 3 §:n 2 momentin 1, 2 ja 8 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä saa tallettaa valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen.

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

6) henkilöauton ammattiajoluvan ja liikenneopettajaluvan myöntämisestä;

13) kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä varten koulutusta antaneesta koulutuskeskuksesta, saadusta koulutuksesta ja sen kestosta, suoritetusta kokeesta ja siitä annetusta todistuksesta, kuljettajan ammattipätevyyskortin tai sen kaksoiskappaleen myöntämisestä, ammattipätevyydestä ajokorttiin tehdyistä merkinnöistä sekä jatkokoulutuksen suorittamisesta ja siitä annetusta todistuksesta.

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

6) liikenneopettajaluvan myöntämisestä;

13) kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä varten koulutusta antaneesta koulutuskeskuksesta, *taksinkuljettajan ajolupaa varten koulutusta antaneesta koulutusluvun haltijasta*, saadusta koulutuksesta ja sen kestosta, suoritetusta kokeesta ja siitä annetusta todistuksesta, jatkokoulutuksen suorittamisesta ja siitä annetusta todistuksesta sekä kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyskortin, *taksinkuljettajan ajoluvan tai tällaisen* kaksoiskappaleen myöntämisestä ja kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyydestä ajokorttiin tehdyistä merkinnöistä.

6 §

Arkaluonteisten tietojen tallettaminen

Rekisteriin saa sen lisäksi, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään, tallettaa:

1) ajokorttiluvan hakijasta, ajo-oikeuden haltijasta sekä ajo-oikeutta vailla olevasta henkilöstä ajo-oikeutta koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten hänen terveydentilaansa koskevat tarpeelliset tiedot;

3) ajo-oikeutta koskevaa päätöksentekoa ja

6 §

Arkaluonteisten tietojen tallettaminen

Rekisteriin saa sen lisäksi, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään, tallettaa:

1) ajokorttiluvan hakijasta, ajo-oikeuden haltijasta ja ajo-oikeutta vailla olevasta henkilöstä ajo-oikeutta koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa *sekä taksinkuljettajan ajoluvan hakijasta ja haltijasta ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa* varten hänen terveydentilaansa koskevat tarpeelliset tiedot;

3) ajo-oikeutta koskevaa päätöksentekoa ja

valvontaa varten moottorikäyttöistä tai hinattavaa ajoneuvoa kuljettaessa tehtyjä rikoksia, niistä seuranneita rangaistuksia ja hallinnollisia tai muita seuraamuksia koskevat tiedot sekä ajokieltoon määräämistä, ajokorttiluvan tai ajokortin saamisen esteitä, ADR-ajoluvan ja muun luvan peruuttamista, ajo-oikeuden raukeamista ja varoituksen antamista sekä niiden perustana olevaa tekoa tai epäiltyä tekoa koskevat tiedot.

valvontaa varten moottorikäyttöistä tai hinattavaa ajoneuvoa kuljettaessa tehtyjä rikoksia, niistä seuranneita rangaistuksia ja hallinnollisia tai muita seuraamuksia koskevat tiedot sekä ajokieltoon määräämistä, ajokorttiluvan ja ajokortin saamisen esteitä, taksinkuljettajan *ajolupaa koskevaa päätöksentekoa ja valvontaa varten luvan saamisen esteitä ja lupaseuraamuksia*, ADR-ajoluvan ja muun luvan peruuttamista, ajo-oikeuden raukeamista ja varoituksen antamista sekä niiden perustana olevaa tekoa tai epäiltyä tekoa koskevat tiedot.

9 §

Henkilötietojen poistaminen rekisteristä

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä seuraavasti:

5) rekisteröidyn valokuva ja nimikirjoitus viiden vuoden kuluttua ajo-oikeuden tai kuljettajakortin voimassaolon päättymisestä;

11 §

Oikeus tietojen saantiin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tietoja seuraavasti:

5) poliisilta tieto moottorikäyttöisen tai hinattavan ajoneuvon anastuksesta sekä ajo-oikeutta ja siihen liittyvää hakemusta, ajokorttilupaa, opetuslupaa, harjoituslupaa, liikenneopettajalupaa, *henkilöauton ammattiajolupaa*, vammaisen pysäköintilupaa, ajokortteja ja niihin kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyydestä tehdyistä merkinnöistä, ajokorttiluvan tai ajokortin saamisen esteitä, ajokieltoja ja niiden perusteita, ADR-ajoluvan peruuttamista, ajo-oikeuteen sekä ajokorttilupaan ja muihin lupiin liittyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevat tiedot sekä tässä mainittujen ajokorttien ja lupien luovuttamista ja haltuunottoa koskevat tiedot;

9 §

Henkilötietojen poistaminen rekisteristä

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä seuraavasti:

5) rekisteröidyn valokuva ja nimikirjoitus viiden vuoden kuluttua ajo-oikeuden, kuljettajakortin, *kuljettajan ammattipätevyyden tai taksinkuljettajan ajoluvan* voimassaolon päättymisestä;

11 §

Oikeus tietojen saantiin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada tietoja seuraavasti:

5) poliisilta tieto moottorikäyttöisen tai hinattavan ajoneuvon anastuksesta sekä ajo-oikeutta ja siihen liittyvää hakemusta, ajokorttilupaa, opetuslupaa, harjoituslupaa, liikenneopettajalupaa, *taksinkuljettajan ajolupaa*, vammaisen pysäköintilupaa, ajokortteja ja niihin kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyydestä *tehtyjä merkintöjä*, ajokorttiluvan tai ajokortin saamisen esteitä, ajokieltoja ja niiden perusteita, ADR-ajoluvan peruuttamista, ajo-oikeuteen sekä ajokorttilupaan ja muihin lupiin liittyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevat tiedot sekä tässä mainittujen ajokorttien ja lupien luovuttamista ja haltuunottoa koskevat tiedot;

12 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

7) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitulta kokeen vastaanottajalta ja palvelun tuottajalta kokeita ja kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämistä koskevia tietoja sekä jatkokoulutusta antavalta koulutuskeskukselta jatkokoulutusta koskevia tietoja.

12 §

Oikeus tietojen saantiin muilta kuin viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada muilta kuin viranomaisilta tietoja seuraavasti:

7) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tai taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa *tarkoitettua koulutusta tai jatkokoulutusta antavalta koulutusta koskevia tietoja, kokeita vastaanottavalta kokeita koskevia tietoja sekä kuljettajan ammattipätevyyskortin tai taksinkuljettajan ajoluvan myöntäjältä myöntämistä koskevia tietoja.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Mitä tässä laissa säädetään taksinkuljettajan ajoluvasta, koskee myös ennen lain voimaantuloa myönnettyä henkilöauton ammattiajolupaa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.

Laki**kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 16 päivänä maaliskuuta 2007 annetun lain (273/2007) 24 §:n 1 momentti, ja
lisätään lakiin uusi 24 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Rangaistussäännökset

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikko 3 §:n 1 momentin säännöksiä kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä, 17 §:n 2 momentin säännöksiä ammattipätevyyden osoittavan asiakirjan mukana pitämisestä tai esittämisestä, 17 §:n 3 momentin säännöksiä ajoneuvon luovuttamisesta taikka 8 tai 9 §:n säännöksiä ajoneuvon kuljettamisesta, on tuomittava *kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikko 3 §:n 1 momentin säännöksiä kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä, 17 §:n 2 momentin säännöksiä ammattipätevyyden osoittavan asiakirjan mukana pitämisestä tai esittämisestä, 17 §:n 3 momentin säännöksiä ajoneuvon luovuttamisesta, 8 tai 9 §:n säännöksiä ajoneuvon kuljettamisesta, on tuomittava *kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta* sakkoon, *jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.*

24 a §

Viittaukset muualla laissa oleviin rangaistussäännöksiin

Rangaistus kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 10 §:ssä.

Rangaistus vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 13 §:ssä ja vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 19 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .